

Közélet, közérzet, kultúra

LVIII. évfolyam 18. szám

ERZSÉBETVÁROS

ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK INGYENES LAPJA

2024. OKTÓBER 31.

www.erzsebetvaros.hu

Erzsébetvárosi Önkormányzat

ujsg@erzsebetvaros.hu

Kifejezni, átélhetővé tenni a felfoghatatlant

Írásunk a lap 2. oldalán

Négy négyzetméteres felület: ennyi jutott 1944 telén a gettóba kényszerített 70 000 emberre. Háromezer bronz lemezke: ennyi volt a temetetlen holtak száma a gettó felszabadításakor 1945 januárjában. Ezek az október 13-án, a Klauzál téren felavatott gettó emlékmű adatai. A korong palástján magyar, angol, héber szöveg fut körbe: „A pesti gettót 1944. december 10-től 1945. január 18-ig deszkapalánkokkal zárták körbe. A tizenhat utcán átfutó egykori határvonalon ma a járókelő egy-egy betonba öntött bronzsíkot talál a járdákba építve. (...) Becslések szerint tízezer ember vált gyilkosságok vagy a gyilkos életkörülmények áldozatává...”

Virágos az ősz Erzsébetvárosban

Árvácska, százszorszép, díszkáposzta váltotta az egynyári növények helyét a kerület tizenhárom helyszínén, így például a Lövölde téren, a Rózsák terén, a Bethlen Gábor téren és a Madách téren is. Az ágyásokba már beültették a tulipánhagymákat és a nárciszmagokat is, amelyek már a tavaszi napsütést várják a talajban, hogy virágot bonthassanak. Hamarosan kiosztják azokat a muskátli és begónia töveket, amelyek nem bírnák a hideget a szabadban. Megkezdődött a díszfák cseréje is a planténerekben.

Írásunk az 5. oldalán

Cikkeink a 3. oldalán

Januártól az első autóért is fizetni kell

Erzsébetváros megtelt, tarthatatlanná vált hogy 7203 parkolóhelyen 10814 autósnek kellett osztoznia. A parkolási káosz már rossz mindenkinek: gyalogosnak, autósoknak, BKV-utasnak. A kerület közterületének 20 százalékán autók állnak és csak 1,4 százalék a zöld növények aránya. Ezért döntött úgy a képviselő-testület, hogy az első gépkocsi után évi 36 ezer, a második után évi 72 ezer forintot kell fizetni. A nyugdíjasok és nagycsaládosok kedvezményt kapnak.

4 A PÉTERFYBEN VOLT A FORRADALOM KÓRHÁZA

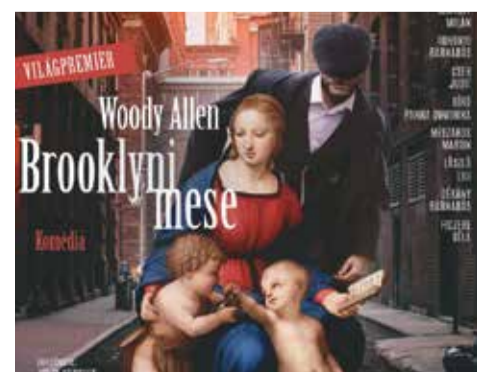
5 BIZTONSÁGI ZÓNA A HERNÁD UTCÁBAN

6 AZ ELHELYEKEDÉSBEN IS SEGÍTT A CRIS PROJEKT

6 KÖTÖGETŐ KLUB A K11 KÖZPONTBAN

8 BELVÁROSI SZÍNHÁZ: WOODY ALLEN VILÁGPREMIER

A Klauzál tér örök szimbólum marad Felavatták a pesti gettó emlékművét

Régi adósságot törlesztett Erzsébetváros. Nyolcvan évvel 1944-45 tele után a Klauzál téren felavatták az egykori gettó emlékművét. Becslések szerint az ostrom végén háromezer temetetlen halottat találtak itt. Az emlékhely, a Hetedik Műterem Kft. elsődíjas alkotása, melyet a tér 1944-es kialakításának megfelelő középpontba állítottak. Az avatóünnepségen részt vett Erzsébetváros polgármestere, Niedermüller Péter, Karácsony Gergely, Budapest főpolgármestere, Grósz Andor a Mazsihisz elnöke, elődje Heisler András, az Erzsébetvárosi Zsidó Örökségért Alapítvány elnöke, és Mester Tamás, a Budapesti Zsidó Hitközség elnöke.

Az ünnepség kezdetén a Goldmark Kórus adta elő a 23. zsoltárt. Beszédében Niedermüller Péter polgármester figyelmeztetett arra, hogy a holokauszt nem a zsidótörvényekkel vagy a deportálásokkal kezdődött. Több évtizedes út állt mögöttünk. Karsai László történész kimutatta, az idők során huszonnégy olyan törvény született, amely a zsidóság jogait nyíltan vagy burkoltan korlátozta. A munkaszolgálat, a sárga csillag, a gettó, a deportálás, a halálmenet már végső következmény. Nem szeretünk erről beszélni – mondta a polgármester – pedig nem lehet róla nem beszélni. A magyar társadalom többsége néma közönyt nyel zsidó honfitársaink jogfosztását. Ez máig ható történelmi bűn, amellyel szembe kell nézni. Olyan időkben élünk, amikor Ame-

rikában, Európában újraéled az antiszemitizmus, erősödik az Izrael-ellenesség. Sajnos a folyamatról van tapasztalatunk. Tudjuk hova vezet a felkorbácsolt nacionalizmus, a jogfosztás, a kirekesztés. 1941 és 1945 között a magyar zsidóság kétharmada esett áldozatul. Erzsébetvárosban olyan közösséget építünk, amely nem a kirekesztésre, hanem a befogadásra, az együttérésre épül. Erzsébetváros kis pont a világban, de példát adhat. Emberséges, gyűlölettel mentes világot akarunk. A jövőben is ezen munkálkodunk.

Karácsony Gergely főpolgármester szintén azzal kezdte, a holokauszt nem a gázkamrákkal, hanem a rossz szavakkal kezdődött. A pesti gettó története, mondta a szónok, nem csupán fájdalom. Egyetemes erkölcsi mérce. Azt

parancsolja: a kirekesztés elleni küzdelemben nem maradhatunk közönyösek. A főpolgármester megköszönte Erzsébetváros Önkormányzatának, hogy az emlékmű felállításával közös múltunkra emlékezhettünk.

A Madách Gimnázium kórusa az egyik legnépszerűbb, Magyarországon született izraeli dalt adta elő. („Hajnalodik már, szól a kakas már”) Mácsai Pál, az Örkény Színház igazgatója Radnóti verset szavalt, s Örkény halhatatlan egypercesét („In memoriam Dr. K. H. G.”) mondta el. A gettó egyik utolsó tanúja Kardos Péter főrabbi gyászimát mondott. Megrendítően szép volt Dész László szaxofon-szólója, melynek végén ismét felcsendült a Hajnalodik már motívuma.

Buják Attila

A Fehér Bot Napja a KlauDióban

A KlauDióban október 17-én rendezték meg a Fehér Bot Napját, amely a Látássérültek Nemzetközi Napja. Az esemény házigazdája, Jánosi Veronika, a Vakok és Gyengébbek Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének kerületi közösségi vezetője elmondta: ennek a napnak

az a célja, hogy felhívja a figyelmet a sorstársaik helyzetére, és segítse a társadalmi beilleszkedésüket. Eljött Fodor Ágnes, a VGYKE elnöke is. Megköszönte kolléganője fantasztikus közösségépítő munkáját Erzsébetvárosban, s azt is, hogy ennyire befogadóak és segítőkészek a

látássérültekkel ebben a kerületben: „Mi ide, a KlauDióba szinte már hazajárunk, otthon érezzük magunkat itt. Vannak olyan kerületek, ahol azon is sokat kell dolgoznunk, hogy egyáltalán szóba álljanak velünk, de itt önként mindig segítőkészek nyújtanak felénk. Látássérült masszóringet is szívesen fogadtak, a masszázs iránt nagy az igény Erzsébetvárosban, és tervezzük a szolgáltatásaink kibővítését.” Ezzel Szücs Balázs, civil ügyekért felelős alpolgármester vette át a szót. Ő azt emelte ki, hogy mennyi mindent tanult a látássérült barátaitól. Például azt is, amit Saint-Exupéry úgy fogalmazott meg A kis hercegben: „Jól csak a szívvel lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

Az ezt követő műsor azt is bemutatta, mennyi tehetséges ember van a vakok és gyengébbek között is. Gazdik Katalin színésznő látássérült írók, költők műveiből olvasott fel, Nagy Krisztina, a Nem Adom Fel együttes vak énekesének már saját albuma is megjelent, dalai a YouTube-on meghallgathatók.

Halloween a K11-ben

Együtt roptuk a táncot Liza boszival, Martinka vérfarkassal és Vámpír Jázminnal azon a Halloween partyn, amit a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ és a kerületi Gyermekegészségügyi Központ szervezett a K11-ben. Maguk készítette jelmezekben vonultak be a helyi idős klubjainak tagjai, s érkeztek az Alsóerdősor utcai sulis alsósai is „rémisztő” maskarákban. A buli fergeteges közös diszkóval indult, majd a Dohány utcai klub „boszorkányainak” seprűs táncát tapsolta végig a közönség. Volt jelmezes verseny, s rengeteg finomság, amelyet „csigavérrel”, azaz málnaszörpvel öblítettek le a kiskorú és szépkorú bálozók.

Fahidi Éva-díj a gyűlölet ellen

„A náci is átlagos emberek voltak, ugyanolyanok, mint bárki más. Ők sem születtek gyilkosoknak. De az állandó gyűlöletkeltés és uszítás elérte a célját... Ma újra erősödik az egész világon a kirekesztés. A fiatalok feladata lesz, hogy új világot építsenek, és mindig tiltakozzanak a gyűlölet ellen!” – ezt Fahidi Éva, holokauszt túlélő nyilatkozta lapunknak, 2022. márciusában – nem sokkal a halála előtt – amikor átvette Erzsébetváros díszpolgára címet.

Szabó Réka, a Sóvirág rendezője

Aki ismerte Évát, vagy olvasta könyveit, nem tudja őt elfelejteni. Éva idén október 22-én lett volna 99 éves, s ebből az alkalomból, barátai, tisztelői a Bálint Házban gyűltek össze. De több volt ez, mint egy megemlékezés: Fischer Ádám karmester, és Andrási Andor, a Sztehlo Alapítvány egyik alapítója, Éva egykori élettársa bejelentették, hogy létrehozzák a nemzetközi Fahidi Éva-díjat, amit minden évben azoknak adnak át, akik idehaza vagy a világban a legtöbbet tették a gyűlölet ellen, a társadalmi megbékélésért.

A díjjal kapcsolatban részletes információkat találhatnak a fahidieva.hu honlapon.

Teréz Napok díjátadóval, táncházzal, bállal

A Mókus csoport műsorával kezdődött az idei rendezvény a Brunsvik óvodában, a népi játékok után pedig Kun Julianna óvodavezető és Szücs Balázs alpolgármester átadta a Tisza Kálmán-díjat, amit 2016-ban, az intézmény megnyitásának 140. évfordulójára alapítottak. (Tisza Kálmáné, az Országos Kisdudó Egyesület elnökeként sokat tett az óvoda fejlődéséért.)

A kitüntetést minden évben megítéli az intézményt támogató védegyelet egy olyan személynek, aki társadalmi munkájával segíti az óvodát.

Ebben az évben – rendhagyó módon – egy házaspár vette át az elismerést. „Czeczon Andrea és Czeczon Zsolt három leánygyermeket hoztak hozzánk, s bár a lányok már rég iskolások, még mindig nagyon sokat tesznek az óvodánkért” – mondta az óvodavezető.

Érdekesség: a Tisza Kálmán-díjat Jókai Anna író is megkapta korábban.

Képviselő-testület: a kerületben megszűnik az ingyenes parkolás

Oktober 22-én megtartott ülésén a képviselő-testület döntést hozott arról, hogy lakásonként az első gépjárműre évi 36 ezer forint, a másodikra 72 ezer forint lesz az úgynevezett várakozási hozzájárulás díja, a nyugdíjasok és a nagycsaládosok 50 százalékos kedvezményt kapnak. A 2200 forintos adminisztrációs költséget továbbra is meg kell fizetni. A testület új szociális támogatási forma bevezetéséről is döntött: a rászorulóknak hozzájárulást kaphatnak a lakásbérletéhez.

– A kerület gazdálkodása – minden ellenkező híresztelés ellenére – stabil, kiegyensúlyozott, a működése gondos és takarékos, miközben egész sor fejlesztés valósult meg az elmúlt években. Ezekkel a szavakkal vezette be **Niedermüller Péter** az első napirendi pont tárgyalását. Ez a költségvetés módosításáról szól, amire az intézmények fenntartásához szükséges összegek változása miatt volt szükség.

A fideszes **dr. Kosztolányi Dénes** egy tévényilatkozata miatt bírálta a polgármestert, aki szerinte valótlanul állította, hogy a kormány elvonja a kerület iparüzési adóját. A királypitonjáról elhíresült képviselő úgy gondolja, hogy Niedermüller Péter állítása nem igaz, hiszen a HIPA jövőre is ugyanannyi marad, mint volt idén. A polgármester válaszában rámutatott, hogy az összeg befagyasztása idén több mint egymillió forintnyi növekmény elvonását jelenti, miközben a korábbi összeg kevesebbet ér, az infláció miatt jelentősen nőttek a kerület kiadásai.

A költségvetés módosítását a Fidesz nem támogatta, egyhangú volt viszont a szavazás a szociális támogatások növeléséről. Erzsébetváros új ellátási formát vezetett be: a rászoruló családok a jövőben havi 20 ezer forintos hozzájárulást kaphatnak a szabadpiacon bérelt lakásuk

díjának kifizetéséhez. Az otthonápolást végzők kiegészítő támogatásának összegét a képviselők havi 15 ezer forintról 25 ezer forintra, a gyermekvédelmi települési támogatás keretösszegét évi 85 ezer forintról 120 ezerre emelték.

Eltérő a szemléletük

A KSH által számított 2023-as infláció 17,6 százalékos mértékével azonos mértékben drágultak a humányszolgáltató térítési díjai, beleértve a gyermekétkeztetést, a szociális étkeztetést és az időskorúak nappali ellátását is. A rászorulóknak azonban változatlanul ingyenesen kapják ezeket a szolgáltatásokat, illetve a korábbinál több jövedelmi kategória szerint járnak majd kedvezmények. Ugyanakkor az ellátás legmagasabb díja is elmarad az önköltségi ártól, tehát mindenki kap kerületi hozzájárulást.

A legnagyobb vita a gépkocsik parkolási díjának ügyét kísérte, hiszen korábban az első gépkocsik után csak 2200 forintos adminisztrációs díjat kellett fizetni. Az előterjesztés szerint viszont az adminisztrációs díjon túl évi 36 ezer forint lesz az első gépkocsi, és 72 ezer a második várakozási hozzájárulásának ára. **Benedek Zsolt**, a Fidesz frakcióvezetője már az első na-

A Fidesz aktivistái tüntetnek a javaslat ellen

pirendi pont tárgyalásakor azzal vádolta a kerület vezetését, hogy csődbe vitte a kerületet és ezért lenne szükség évi 400 millió forintos bevételre. **Ripka András** a hatástanulmányokat, lakossági fórumok megtartását hiányolta.

A polgármester válaszában kifejtette: a vita gyökere, hogy Erzsébetváros vezetése a Fidesztől eltérő közlekedéspolitikai és környezeti szemléletet képvisel: zöldebb, fenntarthatóbb kerületet akar, míg a kormánypárti képviselők több autót szeretnének látni az utcákon. Mint mondta: mindenki láthatja, hogy a kerület megtelt, már eddig is több várakozási engedélyt adtak ki, mint amennyi parkolóhely van. Tartathatlanná vált, hogy egy olyan városrészben, ahol mindössze 6 százalékyai a zöldfelület, az autók lényegében ingyen parkoljanak.

A Fidesz ellene szavazott

A fővárosi rendelet szerint a várakozás kedvezmények nélküli ára a kerület belső részén évi 150 ezer forint lenne, az első gépkocsi után fizetendő kedvezményes díj azonban kevesebb, mint napi 100 forint, ez nem nevezhető túlzottnak.

A testület a négy fideszes képviselő ellen-szavazatával fogadta el az előterjesztést, amely szerint 50 százalékos kedvezményt kapnak a nyugdíjasok, a nagycsaládosok, nem kell

hozzájárulási díjat fizetniük az mozgásukban korlátozottaknak és az egészségügyi dolgozóknak. Az intézmények 10 járműig gépkocsikként 48 ezer forintot fizetnek, minden további kocsit 150 ezer forintjukba kerül.

A képviselő-testület tárgyalta a korábban át nem vett ajándékutalványok felhasználásáról és újabb utalványok beszerzéséről, amelyeket a kerületben élő idősek és gyermekek 2024 karácsonyára kapnak majd. Az önkormányzatot korábban 47 millió forintos bírság megfizetésére büntette a hatóság, mert 2022-ben közbeszerzési eljárás nélkül vásárolta meg az utalványokat attól a cégtől, amelynek a legnagyobb kerületi hálózata és közismerten a legkedvezőbbek az árai. Ripka András tudakolta, hogy ki felelős a döntésért. A polgármester elmondta: az ügy bíróság előtt van, mert a kerület vezetésének eltér a jogi álláspontja a közbeszerzési hatóságétól. A hivatal nem követett el hibát: Erzsébetváros a bírság befizetett összegét vissza fogja szerezni.

ÚJ KÉPVISELŐ-TESTÜLETI RENDELETEK

Link a képviselő-testület 2024. október 22-én alkotott rendeleteihez:

A helyzet, ami senkinek sem jó

A kerület lakóit nem érthette meglepetésként a képviselő-testület döntése a parkolási díj emeléséről, minthogy a polgármester már október 17-én részletes Facebook bejegyzésben indokolta, miért tartja szükségesnek ezt a lépést. Így írt:

„Erzsébetváros megtelt. Nem most, nem idén, hanem évek alatt. A kerületben jóval több a hivatalosan bejelentett autó, mint a parkolóhely – az összes közterületünk 19-20%-án autó áll –, közben pedig minden erőfeszítésünk ellenére mindössze 6% a zöldfelületek aránya. A közterületeinket elfoglaló autók jelentős része szinte ingyen használja ezeket a tereket, az ön-

kormányzat pedig – legalábbis eddig – hatalmas összeggel támogatta ezt.

Ez a helyzet egyszerre veszélyes, fenntarthatatlan, és végső soron senkinek sem jó.”

Niedermüller Péter kifejtette, hogy azoknak, akik nem rendelkeznek autóval, a túltárgyolt parkolás minden káros következményét viselniük kell. A zöldfelületek hiányát, a levegő szennyezettségét, miközben évről évre nő az asztmás betegek száma. A rendszer fenntartása az erzsébetvárosi autósoknak sem érdeke, hiszen 7203 parkolóhelyre az intézményi igények kielégítésével 10814 engedélyt kell kiadni: ennyi autó pedig egyszerűen nem fér el. A polgármester felidézte, hogy amikor 2021 decemberében a Levegő Munka-

Kép forrása: BKK

csoport és az Erzsébetvárosi önkormányzat megbízásából a Medián közvéleménykutatást végzett a kerületben, az itt élők nagy többsége támogatta az elképzelést, hogy az autósok fizessenek méltányos díjat a közterületek használatáért.

A hetedik kerületben 1,4 százalékos a közterületi zöldfelület aránya

A várakozási engedélyek díjairól szóló javaslatot **Halmai Gyula**, a kerület ingatlagazdálkodással, és a parkolóhelyek üzemeltetésével foglalkozó cége, az EVIN vezérigazgatója terjesztette a képviselők elé. Ő arra számít, hogy a növekvő költségek miatt a kerületben kevesebb engedélyt kell majd kiadni, elsősorban a második gépkocsik és a céges autók száma

csökkenhet, miközben mindenképpen növelni szeretnék a lakossági parkolóhelyek számát.

A bevételt arra költik majd, hogy az erzsébetvárosiak élhetőbb, zöldebb környezetben lakhassanak. Nyolc utca teljes felújítását tervezik, részben uniós pályázatok forrásaiból, ám mindenképpen szükség lesz a saját anyagi erőre is. A VII. kerület Budapest legsűrűbben lakott városrésze, ahol a növényesítésre nagyobb szükség van, mint bárhol másutt, hiszen itt a közhasználatú zöldterület aránya mindössze 1,4 százalékos. A többi lezárt magánterületen van. A trolik közlekedésének megkönnyítése is fontos, megvalósítandó feladat, és ez összefügg a parkolóhelyek kialakításával. Ennek első lépése a Nefelejcs utca korszerűsítése, ahol a leggyakrabban akadtak el a buszok.

„Európai demokrácia vagy ázsiai út?”

„Erzsébetváros a sokféleség, a méltóság tiszteletben tartásának szigete”

„Az '56-os forradalom mélyén ott szunnyad ugyanaz a kérdés, amivel ma is szembe kell néznünk: Európai demokrácia, nyílt, befogadó, sokszínűségre épülő társadalom, vagy Oroszország, a többség zsarnoksága, hazug propaganda, a mindennapi élet szabadságának korlátozása” – fogalmazott **Niedermüller Péter** a Rózsák terén, október 23-án.

Török Zsuzsa

A polgármester szerint nem lehet ahhoz az Oroszországhoz kötni Magyarország sorsát, mely a történelemben mindenkor kész volt a szabadságunk letörésére, és mindig meg is tette azt, jelenleg is politikai küzdelmet folytatva Európával, „ázsiai útra” terelve a nemzetet.

„Ez az út nem vezet a jövőbe, semmibe veszi a demokráciát, szürke és arctalan tömeggé akarja változtatni a társadalmat, elriasztja a fiatalokat, akik ezért más európai országokba vándorolnak ki és kezdenek új életet” – mondta, majd arról beszélt, hogy 68 évvel a forradalom után olyan történelmi és politikai zsákutcába jutottunk, ahonnan nehéz lesz vis-

szafordulni, hiába áldozták 1956 hősei az európai úttért életüket.

Úgy véli, 1956 arról szól: „Minden nemzet esetében kell, hogy legyenek politikai viták és ideológiai véleménykülönbségeken túlmúlato közösen birtokolt értékek. Különben nincs társadalmi együttműködés, megszűnik a kohé-

zió, a társadalom egymással gyűlölködő csoportokra esik szét.”

A polgármester ünnepi beszéde végén példamutatásra kérte Erzsébetvárost. Arra, hogy ezt a folyamatot szűkebb közösségünkben legalább állítsuk meg. „Tegyük Erzsébetvárost a véleménykülönbségeken túl a szabadság, a

befogadás, a kulturális sokféleség, az együttműködés, az emberi méltóság tiszteletben tartásának szigetévé!”

A megemlékezésen közreműködtek az Örkeny Színház művészei: a Madách tér házaiban élők megrendítő, '56-os visszaemlékezéseiből olvastak fel részleteket, az Örkeny KÖZ műhelygyűjtésében.

Az ünnepség végén koszorút helyeztek el a Térdeplő angyal szobránál az önkormányzat, a DK, a Momentum Mozgalom, az MSZP, a Független Erzsébetvárosért frakció, a lengyel önkormányzat, a Politikai Foglyok Szövetségének képviselői, az ipartestületek és a mozgásérültek helyi szervezetének, valamint a Művészetbarátok Egyesületének delegáltjai.

A Fidesz helyi csoportja nem vett részt a kerületi megemlékezésen, korábban helyezték el koszorúikat – a Fidelitással és a KDNP-vel – a Rózsák terén.

A forradalom kórháza

A Péterfy Sándor utcai kórház az egyik legfontosabb forradalmi központ volt 1956-ban, és még inkább azzá vált a szovjet intervenció utáni politikai ellenállásban. Öt emléktábla hirdeti az intézmény aktív részvételét a mentésben a forradalmi események idején. Tóth Ilona, Péch Géza és bajtársaik, Missura Tibor, Jakó Géza és Oláh Vilmos professzor domborművei jelenítik meg az utókornak '56 hősiességét.

Bóka B. László

A forradalom kitörése utáni napokban gyorsan megteltek sebesültekkel a belvárosi kórházak, köztük a Péterfy is. Mint a város több kórházában, itt is „bentalvós” műszakokat teljesítettek. A mentősök megállás nélkül hordták a lött sérülteket és a halottakat. A sebesülések leggyakrabban kézifegyverektől származtak, a többi ágyú, tankok, gránátok okozták. Sok önkéntes jelentkezett egészségügyi szolgálatra, csak a Péterfy Sándor utcai kórháznál 150-en, akik a semmiből szerzett autókkal szállították a sérülteket és a betegeket.

A kórházban 1956. október 31-én alakították meg a forradalmi munkástanácsot, amelynek elnöke Missura Tibor gégeész adjunktus, elnökhelyettese Oláh Vilmos, egyik elnökségi tagja Jakó Géza lett. Lambrecht Károly és Péch Géza vezetésével a Péterfy saját mentőszolgálatot szervezett és üzemeltetett. November nyegediké után a „forradalom kórháza” a szellemi

ellenállás központja lett, Obersovszky Gyula, Eörsi István, Gáli József, Angyal István, Csongovai Per Olaf neve fémjelzi ezeket a napokat.

NYIKOS TIBOR

Arról, hol és milyen munkát végeztek a kórházban az intézmény egykori dolgozója, a múlt lelkes kutatója, **Nyikos Tibor** beszél.

• Mennyi ideig dolgozott a Péterfyben?

– Harminchét éven át, 1986-tól 2023-ig, ebből 15 évig a műszaknál szerkezetlakatos kovácsként, 22 évig a rendészetnél.

• Miért érdekelte a kórház 1956-ban betöltött szerepe?

– Jómagam is '56-os családból származom, másfelől a kórház lakatos műhelyében dolgozott egy Tibus Lajos nevű 1956-os hős, aki 15 évet ült börtönben. Jó barátságba kerültem vele, sokat mesélt a kórház forradalmi múltjáról, mert

PÉTERFY KÓRHÁZ: Hűség a történelmi hagyományhoz

A Péterfy Sándor utcai Kórház-Rendelőintézet hazánk egyik legrégebben fennálló egészségügyi intézménye. 1848 óta fogadja a betegeket, azóta is része, hol elszenvedője, hol nyertese, hol pedig kulcspontra a történelem viharainak. Megalapításának dátuma, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc időpontja talán nem véletlen, szinte jelzi, hogy szerepe lesz az 1956-os forradalmi eseményekben. A kórház október 22-i emlékünnepe dr. Kökény Zoltán főigazgató köszöntőjét követően a Pszichiátriai osztály dolgozóinak műsorára került sor, majd dr. Huszka János történelmi pillanatok felelevenítő megemlékezése és Bóka B. László felolvasása után az intézmény emléktáblái előtt került sor a koszorúzásokra. Nagy Andrea képviselő választókerületének része a Péterfy kórház. Évtizedes hagyomány, hogy az intézmény hétköznapjaiban ugyanúgy igyekszik szerepet vállalni, mint az ilyen, ünnepi pillanatoknak is részese lenni. A koszorú elhelyezése utáni pillanatokban osztotta meg velünk gondolatait:

„Október 23-a a magyar történelem egyik legfontosabb napja, egyben a szabadság és az összetartozás, valamint az egymásra utaltság ünnepe is. A Péterfy Kórház közössége osztozik

ebben az ünnepben, hiszen mindennapi munkájuk során a gyógyításra és a segítségnyújtásra töreksenek, ami szorosan összekapcsolódik a szabadság és az emberség értékeivel. A Péterfy kórház hű a forradalmi hagyományokhoz, az egészségügyi ellátást a helyi közösség

szolgálatának tekinti, hangsúlyozva a társadalmi felelősségvállalást és az egészségügyi szakmai etika fontosságát. Az 1956-os események örökre beleivódtak a Péterfy kórház szellemiségébe, a szolidaritás eszménye a mai napig jellemzi a kórház működését. Az intézmény így méltán őrizheti helyét a magyar történelemben, Erzsébetváros emlékezetében.” **S. J.**

Lajos bácsi a Baross téri csoportban harcolt. Ők voltak azok, akik később a kórházba tették át a székelyüket. Itt volt Angyal István, Tóth Ilona és Nickelsburg László, a Baross tériek vezetője. Ők a pincében kórházat és nyomdát alakítottak ki, gyártották a röpcédulákat is. Nagyon alaposan megszervezték a kórház ellátását. Van valaki, akinek méltatlanul felejtettük el a nevét, Harmath Zoltán, egy fiatal baleseti sebész, ő kezelte egy nővér segítségével a pincében fekvőket. Azért választották a pincét, mert onnan rengeteg irányba lehetett menekülni. Amikor a szovjetek kezdték uralni a környező utcákat, először a Bethlen tér irányába próbálták kijutni, de ott már az oroszok lötték őket. Akkor elindultak visszafelé, nehogy elfogják őket. A mai napig

van itt az udvaron egy lehegesztett kút, 40 méter mély lehet, oda dobálták be a fegyvereket, aztán visszamentek a pincébe, annak is a legalsó részébe, amit ma guggolós pincének hívunk, mert csak görnyedve lehet közlekedni benne.

Régen egy hatalmas pincerendszer húzódott a kórház alatt, amely mindent összekötött, minden megközelíthető volt, elég sok helyen fel lehetett jönni, olyan volt, mint egy hatalmas pókháló.

• Ma megvan még bármi is a pincerendszerből?

– Minden megvan, máig is meg tudom mutatni, hol bújtatták a II. világháborúban a zsidókat, hol volt a nyomda és a pincekórház. Egy helyen még egy eredeti felirat is látszik a falon.

Hidegtűrő növények kerülnek az egynyáriak helyére

Eljött az őszi ültetés szezonja: az Erzsébetváros Kft. kertészei 13 helyszínen, többek között a Lövölde-, a Rózsák-, a Bethlen- és Madách téren valamint a Reformáció parkban és a Csicsergő óvodánál ültetnek díszkáposztát, árvácskát és százsorszépét.

Dalia László

A díszkáposzta rózsaszín, fehér és lila színekben pompázik, vagyis igazán látványos képet mutat a kerület különböző pontjain. A díszfákat is a napokban cserélik ki a planténerekben. A Dembinszky utcán a tűztöviseket pótolják, amelyek nem élték túl a nyári hőséget. A Damjanich utcában és a Carl Lutz parkban a cserjéket pótolják. Ugyancsak itt lesz hamarosan az ideje az egynyári növények begyűjtésének a kandáleberekéről. Amikor ugyanis tartósan vagyis 4-5 napon túl lehűl a levegő 5 fok alá, akkor az édesburgonya, bakopa, begónia és

muskáтли kifagy. Ezeket immár hagyományosan szétosztják majd a környék lakói között a Garay-, Klauzál- és Rózsák terén.

„Randizni is tökéletes helyszín”

A kertészek munkájáról Nagy Ildikó, az Erzsébetváros Kft. kommunikációs vezetője tájékoztatta lapunkat, akinek a kerületben az volt az első feladata, hogy végigkísérje a Klauzál tér megújulását, s amikor bontották a régi teret, nehezen tudta elképzelni, hogy egyszer majd a látványtervet látja megvalósulni.

– Csak akkor hittem el, hogy a tervezők víziója majd valóság lesz, amikor a tér felét átdadtuk, vagyis a sportpályát, a játszótér és a

kutyafuttatót megnyitottuk – hallottuk tőle. Ildikó feladatainak egyike volt, hogy részt vegyen tárgyalásokon a kutyás gazdikkal, hogy az ötleteikből sikerüljön minél többet megvalósítani. – Többek között egy extra kerítéssel megoldottuk, hogy a kis kutyák ne szökjenek ki a kutyafuttatóból. Szinte hihetetlen volt, hogy határ-időre és költségvetésen belül felépülhetett az új Klauzál tér, s egy zöld oázist adhattunk át a környékbelieknek. Biztos vagyok benne, hogy jól érzik majd magukat, szívesen jönnek pihenni, sétálni, sportolni, elhozják a gyerekeiket, a kutyájukat, ráadásul ez a tér randizni is tökéletes helyszín – mondta a kommunikációs vezető.

Hozzátette: A téren folytatódik a felújítás, a szakemberek már dolgoznak azon, hogy a tér környezete is megújuljon, vagyis a házak homlokzata is egységes lesz, a Klauzál utca 7. alatti ház kap majd először új köntöst.”

Biztonsági zóna lesz a Hernád utcai iskola előtt

Az iskolába járás „veszélyes üzem”. A tanítási szünetekben, vagy a tanítási nap végén a diákok kiözönlnek a sulis kapuján, a zsúfolt utcán, s a szűk járdán nincs helyük gyülekezni, beszélgetni, vagy leülni valahová, hogy elfogyasszák az uzsonnájukat. Gondot okoz az is, hogy a parkoló autók eltakarják a gyerekeket, nem látják őket az arra hajtó autósok, balesetveszélyes, ha egy gyerek kiszalad az utcára. A Hernád utcai Baross Gábor általános iskola is forgalmas helyen van, ezért az iskola szívesen működött együtt a Moholy Nagy Művészeti Egyetemmel és az önkormányzat Klímakabinetjével egy biztonságos zóna kialakításában.

A diákok és tanárok bevonásával alkották meg a fejlesztési koncepciót, elkészültek az iskola előtti megújult utcakép látványtervei is. A tervezésnél segített az is, hogy hasonló zóna már megvalósult a Kertész utcai iskola előtt,

és az minden szempontból sikeresnek bizonyult. Már ott is kihelyeztek a sulis elé utcai ülő- és tároló eszközöket, planténerekbe ültetett növények teszik barátságosabbá a helyszínt, a zöldítés a fenntarthatóságot is szolgálja.

Ugyanakkor felvetődtek új ötletek is. Itt még masszívabb anyagokból készítenék a biztonsági zóna lekerekítését, még több lenne az ülő alkalmasosság, itt is lenne hely a rollerek, biciklik

tárolására. Új megoldás az akadálymentesítés, tehát a megemelt járdaszinten lévő biztonsági zónába kerekesszékekkel is fel lehetne hajtani.

A Hernád utcai tervek megvalósítását a kerület főépítésze és főtájékoztatója is támogatja, ám további érdekegyeztetésekre lesz szükség, mivel négy parkolóhelyet kellene megszüntetni az iskola előtt. A projekt megvalósításáról a képviselő-testület dönt majd. **S. Zs.**

Napelemekkel a megújuló Erzsébetvárosért

Költségkímélők, a környezetet is védik, az energiainportot is csökkentik: ezt erősítette meg a kerületi Klímakabinet felmérése, me-

lyet a közelmúltban felszerelt két új napelem működéséről végeztek el. Az egyiket májusban építették az Erzsébet krt. 6-ban lévő Polgár-

mesteri Hivatal tetejére. A másik augusztus óta üzemel a Klauzál téri Vásárcsarnok tetején. A polgármesteri hivatalban egy kisebb, 18 kW-os napelem üzemel, amely részben ellátja a közintézmény áramszükségletét.

Szemléltető példaként: ez három és fél hónap alatt annyi áramot termelt, amely elegendő lenne négy átlagos háztartás egész éves áramfogyasztására. A Klauzál téri piacnál ötször ekkora napelem működik, tehát az áramtermelése is jóval nagyobb.

A beruházásokat az önkormányzat finanszírozta, és azok várhatóan néhány év alatt megtérülnek. A napelem használata költségkímélő, mivel az áramot helyben termeli meg. Környezetvédelmi szempontból is fontos:

LOMTALANÍTÁS: A szemetet tilos kitenni!

Idén november 15. és 17. között lesz Erzsébetvárosban a lomtalanítás.

A felesleges holmit november 15-én este hattól másnap hajnali 6-ig lehet kihelyezni, szabálysértésnek minősül, ha ez más időpontban történik meg. A lomot úgy kell elhelyezni, hogy a terület jól megközelíthető maradjon, sem a gyalogos, sem az autós forgalmat ne zavarja. A MOHU két ütemben szállítja el a hulladékot. November 16-án a Károly körút-Király utca-Rottenbiller út és Rákóczi út közötti területről, míg november 17-én a Rottenbiller utca-Városligeti fasor-Dózsa György út-Thököly út által határolt területről viszik el.

Kizárólag a háztartásban feleslegessé vált nagydarabos hulladékok (bútorok, matracok, szőnyegek, sportszerek) helyezhetők ki. Továbbra is tilos a lomnak nem minősülő hulladékképletek kihelyezése, mint a háztartási hulladék, szerves, vagy szervetlen szemét. Ebbe a kategóriába tartozik a szelektíven gyűjthető csomagolási hulladék (papír, műanyag, fém, üveg), elektromos és elektronikai hulladék, építési és bontási törmelék (mosdókagyló, fürdőkádb, csempe, nyílászárók), sít, föld, síküveg, textil, ipari vagy szolgáltatási tevékenységből származó hulladék. Ugyancsak szigorúan tilos veszélyes hulladék kihelyezése.

November 16-án és 17-én a Rózsák terén, 12 és 18 óra között veszélyes hulladék, veszélyes összetevőket tartalmazó hulladék, illetve elkülönítetten kezelendő hulladékok átvételére gyűjtőpont üzemel, vagyis tétét, hűtőszekrényt, festéket, sütőolajat lehet odaszállítani. Egyébként a feleslegessé vált, de más számúra még használható (eredeti funkcióját betöltő, nem szennyezett), nem hálózati árammal működő tárgyakat, bútorokat nyitvatartási időben ingyenesen leadhatják a Társaság két Szemléletformáló és Újrahasználati Központjában (1151 Budapest, Károlyi Sándor utca 166. és 1186 Budapest, Besence utca 1/A.). **D. L.**

csökkenti a földgáz, kőolaj, szén felhasználását, amelyek az általános felmelegedés okozói. A polgármesteri hivatalon lévő napelem eddig annyival csökkentette a szén-dioxid-kibocsátást, amennyit nyolc fa tudna megkötni a levegőben. A VII. kerület sűrűn beépített városrész, itt más megújuló energiák használatára nincs lehetőség, viszont sok az olyan tetőfelület, ahová a napelemek kihelyezhetők úgy, hogy az utcáról nézve nem láthatók. Nem rontják a városképet, ami a belvárosi történelmi negyedben szintén alapkövetelmény. A napelemek terjedése geopolitikailag is hasznos: az ország kőolaj és gáz szükségletünk viszszaosztásával csökkenthetjük a függőségünket a nagyhatalmaktól, például a háborúban álló Oroszországtól is.

S. Zs.

CRIS PROJEKT: egy lépés előre

Azoknak a kerületi munkanélkülieknek, akik részt vettek az EU által finanszírozott CRIS projektben, 56 százaléka talált állást. A hasonló szociális helyzetű, de a programból kimaradt kontrollcsoport tagjai közül viszont csak 35 százalék tudott elhelyezkedni. Ez is elhangzott az Egy Lépés előre címmel megrendezett nemzetközi zárókonferencián, október 8-án a K11 kulturális központban.

Három éve indult el az az uniós pályázat, amelyen – német és szlovák partnerekkel közösen – a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ és az Artemisszió Alapítvány is támogatást nyert. Az Erzsébetvárosban megvalósult program célja az volt, hogy segítse a hátrányos helyzetű rétegek társadalmi integrációját, enyhítse munkavállalási és lakhatási gondjait.

A konferencia megnyitó beszédében **Niedermüller Péter** polgármester kiemelte: a VII. kerületben komoly szociális problémákkal kell megküzdeni. Az egy főre jutó jövedelem terén a 23 kerületből mi a 19. vagyunk, s a várható

élettartam alapján is rosszul állunk. „Hivatkoznánk persze arra, hogy az önkormányzatunk milyen nehéz helyzetben van, ám tőlünk az emberek nem nyafogást, hanem a megoldásokat várják.” A polgármester hozzátette: a szegénységből kivezető utat leginkább a saját jövedelem és a legális munkaerőpiacra való bejutás biztosíthatja. Ehhez azonban szükséges a rászorulókat képzését támogatni, és a lakhatási problémáikat enyhíteni.

A külföldi meghívottak közül **Irma Borde** (kézpütkön), az Európai Bizottság Foglalkoztatási és Szociális Ügyek Főigazgatóságának vezetője számolt be arról, hogy 2020-ban 34 pályázat érkezett hozzájuk, amelyből kilencet, köztük a CRIS projektet választották ki finanszírozásra.

Offenbach városából érkezett **Matthias Schulze-Boeing**, a német projekt vezetője. Ők főleg a bolgár és román bevándorló roma családok kulturális és szociális integrációját szervezték meg eredményesen. Szlovákiát az ottani tudományos akadémia kutatója, **Zuzanna Pollockova** képviselte a K11-ben: ők az állami, önkormányzati és civil szféra összehangolásával próbálták a munkanélküliek ellátását javítani.

A magyar CRIS eredményeiről **Komjáthy Zsuzsanna**, projektkoordinátor, a „Bischitz”

munkatársa tájékoztatott. Az erzsébetvárosi programban az önként jelentkezőkkel mentorok foglalkoztak: személyiségfejlesztő tréningeken és ingyenes képzéseken vehettek részt. Emellett létrejött a helyi lakosokból, illetve az önkormányzat és intézményeinek munkatársaiból álló egyeztető fórum, ahol a lakosok által felvetett fontos ügyekben közös javaslatcsomagot fogadtak el. Megvalósításukról a képviselőtestület dönt majd.

A rendezvény **Szücs Balázs** alpolgármester záró szavaival ért véget. Szerinte ez a konferencia jóval több volt egy szakmai találkozónál. A CRIS projekt innovatív eszközöket adott a szociálpolitika megújításához, a lakosok és az önkormányzat kapcsolatának átforgatásához. Ennek eredményeit megőrzik, és alkalmazni fogják a jövőben is.

Létkérdés

Szücs Édua rajza

Drogprevenció diákoknak

– Mindig van visszaút, semmit sem szabad feladni, csak segítséget kell kérni, és elfogadni a kinyújtott kezet. Ezt mondta el egy, a kábítószerfüggésből kigyógyult fiatal ember a Wesselényi utcai Rákóczi Ferenc Technikum diákjainak október 10-én a K11 kulturális központban megtartott drogprevenációs programsorozat első találkozásán.

A kerület középiskolásai számára szervezett előadásokat az Erzsébetvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum támogatja. Elsőként **Szalai-Komka Éva** rendőr őrnagy köszöntött mindenkit a színpadról, ő a BRFK kerületi rendőrkapitányságán dolgozik, és bűnmegelőzési témákban gyakran tart ismeretterjesztő, felvilágosító foglalkozásokat a helyi sulikban. **Szücs Balázs** alpolgármester, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum elnöke vette át tőle a szót. – Azért indítottuk el a drogprevenációs sorozatunkat is, hogy segítsünk jó döntéseket hozni nektek. Soha ne szégyelljétek segítséget kérni. Bárki kerülhet nehéz helyzetbe, de osszátok meg a gondjaitokat azokkal a felnőttekkel, akikben megbíztok. Mindig lehet segítőkre találni – mondta az alpolgármester.

Következett a program meghívott előadója, **Bajcsi Norbert**, aki a saját megrázó történetét mondta el a diákoknak. A férfi immár nyolc éve „tiszt”, nem fogyaszt sem drogot, sem alkoholt, s jelenleg segítőként dolgozik abban a rehabilitációs intézetben, amelyben annak idején maga is felépült. Norbi egy vidéki kisvárosban született, a szülei alkoholisták voltak, rendszeresen bántalmazták egymást és őt is. A fiút magatartásproblémái miatt kirúgták az iskolából, csavargott, rossz társaságba került, ahol rászoktatták a drogokra. Végül börtönbe került, hajléktalanná vált. Kiutat akkor talált, amikor végre hajlandó lett segítséget elfogadni, és bevonult a „rehabra”, ahol szeretetre és elfogadásra talált. 15 hónapot töltött ott. Norbi ma már tartós párkapcsolatban él, imádja a hivatását. Példájával azt is szeretné üzenni a fiataloknak: a drog pokollá teszi az életet. Ne jusson el senki ideig!

Új trend a kötögetés

Bárki megtanulhat kötni a K11-ben

Sokan emlékszünk még arra, hogy anyáink, nagyanyáink mennyit kézimunkáztak. Ám a női szerepek megváltozásával a kötés is kiment a divatból. Ma azonban újra trenddé vált. Diplomás, vezető beosztású nők is előveszik otthon a kötőtűket és készítik a sálát, sapkát, pulóvert. A K11-ben szeptember 27-én Péntek esti kötögető klub indult Vonza Edit vezetésével, aki építész-mérnök, de hobbija, szenvedélye a kötés: gyerekektől az idősekig bárkit megtanít kötni. Azt is, aki sosem tudott.

Hogy miért jó kötni? Vonza Edit szerint ez nagyon hasznos, kreatív időtöltés, oldja a stresszt, közösségi élmény is, hiszen közben beszélgethetünk, filmet nézhetünk, zenét hallgathatunk. A kötés fejleszti a koncentrációt, a memóriát, a finommotorikát. Kis tanulással egyedi holmit alkothatunk, személyes szép ajándékokkal lephetjük meg szeretteinket például a közelgő téli ünnepekre. Edit az édesanyjától tanult meg

kötni, az első sajátkezü sapka még nehezen ment, de aztán beleszeretett új hobbiába. A K11-ben tartott kreatív kurzusán szinte minden korosztály képviseltette magát. Egy harmincas közgazdász mesélte, már a húszéves barátnője is köt. Sőt, az új trend állítólag a férfiakat is vonzza, a Tik-Tokon is látható egy kötögető pasi videója. „A férfiak is kötnek, de csak tiktokban” – poénkodik valaki, és mindenki nevet.

Nemcsak kötni tanulhatunk meg a K11-ben, de vidám társaságban is lehetünk. Az első alkalommal az alapfogásokat gyakorolhattuk, poháralátétet, „bögrepulcsit” alkothattunk. A következő alkalommal sapkát köthetnek a jelentkezők, karácsony előtt pedig saját készítésű zoknit. Lesznek szakmai beszélgetések meghívott vendégekkel, például arról, hogy milyen az igazán jó minőségű fonál, s ha valaki saját vállalkozást indítana, könyvelő tanácsait is meghallgathatja.

Érdeemes saját fonalat, kötőtűt hozni, de ha nincs, a helyszínen is segítenek.

A következő foglalkozások október 25-én és november 22-én lesznek, és előre kell bejelentkezni a K11-ben. Budapest, 1075 Király u. 11.

Telefon: +36 (1) 7888-139

„Ez egy intim játék: addig működik, amíg tekered”

Zenélnek az emléktáblák

Kimerítő, de izgalmas sétán ismerhettük meg a hetedik kerület új attrakcióit a kerület hét pontján. A Király utca 11. előtt indult a hangszórós, melodikus barangolás, melyen sorra felavattuk a Zenélő emléktáblákat.

Török Zsuzsa

A Metrum Ensemble csapata rögzítette és mixelte Erzsébetváros gazdag zenei örökségét, az ide kötődő művészek mondataival, kultikus helyeink atmoszférájával – a hangok dobozokba és házfalakra kerültek. A csillogó, világító, igényesen kivitelezett zenélő emléktáblák nem a turistáknak, hanem nekünk, itt élőknek készültek. Csak közel kell lépni hozzájuk, s máris üdvözölnek fényükkel. Nincs más dolgunk, mint elkezdni játszani, hallgatni a hetedik kerület különleges hangjait.

„Ez egy intim játék: addig működik, amíg tekered, amíg kapcsolatban vagy vele” – mondta Rozmán Lajos előadóművész, sétavezető, aki népes kompániát vezetett végig a Király utcától a Bethlen térig. A Metrum Ensemble vezetője kétórán keresztül kiabált egy megafonba, ment

elől, mutatta az utat, néha zenélt is, s közben megelevenedett körülöttünk a történelem.

A K11 kapualjban szólalt meg az első zenedoboz, majd a Klauzál tér 1-ben, ahol a LAONI üzlet bejáratához került egy kutyü. A Hársfa utca 25-ben az ISON Közösségi Tér lesz a jelképes gazdája. Felmerült a kérdés: ki fog vigyázni ezekre a műrekekre, Rozmán Lajos így fogalmazott: „Az esztétikai aurája megvédi majd a dobozunkat.” Ámen.

A Szenes Hanna térnél volt a következő megálló, az úton mesélt a fiatalon kivégzett költőnőről, ejtőernyősről, akit bátorsága miatt

Izraelben nemzeti hősként tisztelnek, és nem mellesleg Szenes Iván unokahúga. A Chez Hanna kávézóznál felcsendült, hogy Engem nem lehet elfelejteni, majd lelepleztük az emléktáblát, a Reformáció parkban Bach művet hallgattunk, a Garay Üzletháznál a Vándor Sándor Kó-

rust idézték meg Rozmán Lajos és Rákóczi Anna zeneiművészek az avatási ceremónia részeként, mely a Bethlen téren zárult.

Zenedobozba zárt hangok

A dobozokban hallható helyi lakosok anekdotázása, ide kötődő művészek emlékeztetése, megismerhető a vigalmi negyed kialakulásának története, a különböző egyházi felekezetek közösségépítő munkája. Rácsodálkozhatunk az ismert utcáink történelmére, s arra a zenei ezerarcúságra, mely jellemzi Erzsébetvárost. Az embermeséket körüli kávéházaink cigány- és szalonzenei, a Csikágó munkáskórusának dalai, egyházi énekek, klezmermuzika, a bulinegyed koncerthangjai színesítik.

Hangtérképen is megszólal kerületünk

A Zenélő emléktáblák mellett elkészült egy hangos atlasz. Sinkó Borbála munkája az az interaktív hangtérkép, mely a kerület lakóinak kedvenc vagy épp utált hangjait mutatja be. Több száz interjú készült helyi lakosokkal, akik beszéltek arról, milyen hangok, zörejek jellemzik környezetüket. Ezeket a hangokat csoportosította Bori, és tette fel a hangtáj-

térképre: az installációt megérintve hallható egy-egy környék atmoszférája, vagyis hangtája. Az alkotó elektronikus zenei médiaművész, a térképen bejelölte a hét kerületi emléktábla helyét is. Jelenleg a Bethlen Téri Színházban lehet ismerkedni a kerület hangjaival, később továbbvándorol a térkép a polgármesteri hivatal aulájába.

Az Európai Unió adta a pénzt

A kerület új attrakciója egy nemzetközi program keretében valósult meg 12 ezer Euroból. A DemArt projekt a helyi közösségek kulturális igényeire épít világszínvonalú produkciókkal. Pályázati kiírásukra 21 ötletterv érkezett, ezek közül került ki a nyertes: a Metrum Ensemble Zenélő. A pályázat különlegessége, hogy nem szakmai kurátorok döntöttek a nyertes pályamunkáról, hanem kerületi lakosok, akiknek nincs közük a művészetekhez. Ács Dorottya, Gergő Dominika és Jelinek Juda olyan alkotást kerestek, ami hozzáférhető és a helyiekhez szól. A programban Bősze Ádám is közreműködött, zenei tanácsadóként. A zenedobozok Terebessy Tóbiás képzőművész műhelyében készültek.

Lajtai Péter kiállítása a Csányi5-ben

Egy hazatérő, akinek koktél az élete

Lajtai Péternek a Csányi 5-ben nyílik október 31-én „Hol a határ?” címmel kiállítása. Kalandos életéről három regényt lehetne írni, hiszen költőként disszidált Budapestről, kőművesként dolgozott Eilatban, előimádkozó volt Párizsban, divattervező és galériás Antwerpenben, Párizsban és New Yorkban. Kirándult Tokajba, ahol díjnyertes Szamorodnit készített. Ám, amikor 2004-ben végleg hazatért Magyarországra immár csak a képzőművészetre áldozta az idejét, vagyis, ahogy maga fogalmazott, 55 évesen hazatért.

Dalia László

• **Második generációs túlélőként és képzőművészként a Holokauszt visszatér az alkotásaiban.**

– A kilencvenes évek közepétől éjjel-nappal ez foglalkoztat, elfogadhatatlan számomra a legújabb kori történelem, benne a holokauszttal. Viszont a képeim nem arról szólnak, sokkal inkább az elkövetőkről és az áldozatokról, hogy az emberek hajlandóak elkövetni ismét mindazt, amit már egyszer elkövettek, és ezt meg kell akadályozni. A gyűlölet, a kirekesztés, az erőszak és a gyilkosság ma is jelen van széles e világon – mondja a festőművész.

• **Galériát nyitott egyszerre három világvárosban, az már önmagában bravúr. Viszont azon már meglepődtem, hogy a divat világában is otthon volt, felső ruhákat tervezett, sőt, gyártott.**

– Az első galériát még Antwerpenben nyitottam, Gallery Langer néven. Apai nagyapám volt Langer, ahonnan a művészetet örököltem. 1987-ben New Yorkban Langer & Company néven, majd 1989-ben Párizsban nyitottam

galériát. Abban az időben a galériák világában engem sokan ismertek. Nadrágot, szoknyát, blúzt, pulóvert, kabátot terveztem és azokat legyártattam. Nagy francia cégeknek exportáltam a ruhákat. Mondhatjuk, hogy koktél az életem, hiszen egy évig borászkoztam is Tokajban.

• **A nagy ugrás viszont 2004-ben történt, amikor a családját elköltöztette New Yorkba, majd hazatért és immár ki sem mozdult a műterméből.**

– A Holokauszt szellemi feldolgozása számomra páratlan munkát adott. Nem szabad újra értelmezni a Holokausztot, méltatlan is lenne, hanem a legnagyobb alázattal szeretném az okozott traumát kortárs művészet nyelvén bemutatni – hallottuk a festőtől.

• **A Csányi 5-ben milyen képeket láthatunk?**

Három műtárgyat állított ki, az „Önarckép takarással” 102 önarcképből áll, háttérben a koncentrációs táborok stilizált motívumaival. Az „Egy határon túl” 128 képet tartalmaz, míg a „Törött üvegek piros háttérrel” 200 keretezett piros tájkép törött üvegekkel.

GREEN MARKET Egy új, vonzó hagyomány

Október 20-án, a késő őszi napsütésben sikerrel folytatódott a Klauzál téri csarnokban a Green Market vásársorozata.

„Talán a kellemes idő tette – mondja Péderi Tamás, a Piacüzemeltetési Kft. ügyvezetője – de a szokottnál is többen jártak ma a Klauzálon.” A szervezésben a fogyatékossgal élők integrációjáért tevékenykedő Nem adom fel Alapítvány viszi a prímet. A termékek készítői között nagy számban szerepelnek az alapítvány hívei, tagjai.

A vásár filozófiája nem változott: az újrahaszonítás, a természeti és anyagi erőforrások megőrzése az emberiség sorsdöntő ügye. A Green Market több mint piac: valamiképpen hitvallás is. Inflációs időkben a vásár mérsékelt árai vonzóak. Ma már elmondható, van egy belső mag, amely a vásárt minden hónapban látogatja, s mivel a vásárrnap délelőtt kedvező a turistáknak, ők is feltűnnek a Klauzálon. Péderi szerint sikeres volt a vásárt az Antik Piaccaal közösen szervezni. A bakelitlemez, a tradicionális zsebóra, a régi pénz, a csöves rádió kelendő áru.

Mivel gondolni kell a jövőre, a szervezők jeleztek, elvállalják a karácsonyi vásárt, és szerepel a tervek között a jövő évi folytatás is. Péderiek bíznak abban, hogy a Green Market vonzó erzsébetvárosi hagyomány lesz.

B. A.

INDUL A 2024/25-ÖS SZÍNHÁZI ÉVAD!

Húszéves az Örkény Színház: Tíz új bemutató és Aréna-buli az ünnepi évadban

Az új produciókról Mácsai Pál igazgató elmondta: „Egy színházi korszak vitalitását jól mutatja, hogy hány kortárs szöveg van a színpadon. A tervezett premierjeinkből hét kortárs, öt ősbemutató, három kétszázévesnél klasszikus szöveg”.

Fotók: Horváth Judit

Az első nagyszínpadi bemutató október 4-én volt: Bertolt Brecht *Galilei élete* című drámája. Polgár Csaba rendező szerint: „A szöveg élesen és mély emberismerettel vizsgálja azokat a helyzeteket, amikor a gerinc egyenes, vagy picit elferdül”. Október elejétől játsszák a Stúdióban a *Romantika* című előadást, amit Kiss-Végh Emőke írt és rendez. A társulatnak szánt szöveg tabudöntő és bátor stílusban vizsgálja jelenünk lelki kilátásait.

Az évad *A nyúl füle* című, zenés bemutatóval folytatódik, decemberben. A premiért Fábrián Péter írja és rendezi, a zenét Dargay Marcell, a dalszövegeket Parti Nagy Lajos szerezte. Az előadással az Örkény Színház társulata arra vállalkozik, hogy egy „fabularevű” keretében gondolja újra az esopusi állatmeséket.

A Romantika című előadás

Januárban Michael Haneke *Szerelem* című filmjének adaptációja kerül színpadra, Ördög Tamás rendezésében, Pogány Judit és Gálffi László főszereplésével. Az évad nagyszínpadi bemutatóinak sorát Bodó Viktor Füst Milán-rendezése, a *Boldogtalanok* zárja.

A stúdióban decemberben mutatják be Puskin Anyeginjének feldolgozását Dohy Balázs rendezésében. Márciusban Tompa Andrea *Sokszor nem halunk meg* című regényéből készült adaptációját viszi színpadra Gáspár Ildikó.

Az évad végén két előbemutatót tartanak: a Kassay Margit vészkorszakbeli visszaemlékezéséből készült *Ostromdesszt* Kókai Tünde előadásában és Bíró Kriszta rendezésében; illetve Gálffi László estjét, amelyben Darvas Ivánra emlékezik.

Az Örkény Színház ebben az évadban ünnepli fennállásának huszadik évfordulóját. Jövő május 23-án eddigi legnagyobb találkozásukra készülnek közönségükkel: 11 ezer fős születésnapi bulit rendeznek a Papp László Budapest Sportarénában.

Mint ismeretes, 2025. március 1-étől Gáspár Máté vezeti az Örkényt, Polgár Csabával együtt, aki művészeti vezetőként segíti munkáját. **T. Zs.**

Magas színvonalú szórakoztatás, sztárparádé

Woody Allen meséje világpremier volt a Belvárosi Színházban!

„Ebben az évadban is friss magyar és külföldi darabokat, többnyire ősbemutatókat tűzünk műsorra, mert hiszünk abban, hogy a körülöttünk levő világot a legpontosabban kortársaink írják le” – fogalmaz Orlai Tibor, igazgató.

A Belvárosi Színházban szeptember 19-én kontinens-bemutatóval indult a szezon: A *legenda háza* című előadásban Hernádi Judit és László Lili főszereplésével elevenedik meg a színházi és filmes kulisszák mögötti világ. „Penelope Skinner az egyik legnépszerűbb brit szerző. Új színdarabjának bemutatója idén London egyik legnagyobb színházi eseménye volt, a kontinensen pedig hatalmas versenyben mi szereztük meg a játszás jogát elsőként.”

A *Brooklyni mese* világpremier volt a Belvárosi Színházban: Woody Allen a rá jellemző emberismerettel és humorral tárja elénk az emberi ki-

csinység és nagyság egész tárházát. „A koronavírus-járvány alatt írta a darabot Woody Allen, tehát egy egészen friss mű, és óriási megtiszteltetés, hogy mi mutathatjuk be a világon elsőként. Ez komoly felelősség is, hiszen rajtunk múlik a mű megítélése. Bár Woody Allen már nem utazik, így nem fog ellátogatni hozzánk, de egy felvételt fogunk neki küldeni. Bízom benne, hogy elégedett lesz az előadással, és tőlünk indul a *Brooklyni mese* világhódító útjára.”

Tasnádi István *Lila Akác Lokálja* szintén ősbemutatót ígér majd a Károly körüti teátrumában. Az Orlai Produkció a Hatszín Teátrumban

WOODY ALLEN videóüzenetben gratulált az Orly Produkció csapatának. A Brooklyni mese szereplőgárdáját, rendezőjét és producerét megismerte a bemutatót megelőzően és így fogalmazott: „Teljesen nyugodt vagyok, mert mindenki első osztályú. Remélem, az írásom eléri azt a magas színvonalat, amit a produkció képvisel.” Woody Allen – aki november 30-án lesz 89 éves – azt ígérte, eljön még Budapestre: „A fél életemnek vége, de a második felében biztosan megyek.”

és Jurányiban is tart premiereket. Érkezik a *Botrányhős*, a *Kellene valaki*, a *Szuvidált szenvedélyek* és a *Mély levegő* című előadás. Igazi szenzáció Kulka Jánossal a *Halál Velencében*.

„Bizonyított alkotók, Szabó Máté, Tasnádi István, Göttinger Pál rendezik az előadásokat. Közönség-kedvenc sztárokkal várjuk nézőinket: többek között Hernádi Judittal, Udvaros Dorottyaival, Epres Attilával, Kern Andrásval, illetve a jövő nagy művészeivel, így az alkotóközösségünkben évek óta bizonyító László Lilivel, Rohonyi Barnabással, a frissen csatlakozó Bíró Panna Dominikával, Barta Ágnessel, Mészáros Martinnal.”

Török Zsuzsa

A KERÜLET SZÍNHÁZBA HÍVTA A NYUGDÍJASOKAT

Az Idősek Hónapjának kiemelkedő eseménye volt, hogy az önkormányzat meghívta a kerület 65 évesnél idősebb lakóit a Belvárosi Színházba, a *Mezítláb a parkban* című darab előadására. Az eseményt megnyitva Niedermüller Péter polgármester arról beszélt, hogy az önkormányzati feladatok között a nyugdíjas korosztály ellátása továbbra is prioritás marad, nagyon fontos a „hosszabb idő óta fiatalok” közösségeinek építése. Erzsébetváros ezért is támogatja a színházlátogatásokat, vagy a közös kirándulásokat.

A zsidó kutya – új bemutató a Spinozában

Október 19-én mutatták be a Spinoza Színházban A *Zsidó kutya* című monodrámat. A történet különleges perspektívából, egy kutya szemszögéből beszél el a holokauszt tragédiáját. A négy lábú főhős, Cyrus 1935-ben egy zsidó családnál született. Imádták a kiskutyát, ám az idillnek hamar vége szakadt a hatályba lépő nürnbergi törvények miatt, amelyek kimondták azt is: zsidók nem tarthatnak kutyákat.

A hűséges kiskutyát elszakították szerett gazdájától, s viszontagságos kalandok után egy náci kiképzőtiszthez került, aki magával vitte őt „munkakutyának” egy koncentrációs táborba. Cyrus szerette új gazdáját is, aki jól bánt vele, a foglyokkal sem volt olyan kegyetlen, mint más. De a kutya nem értette mi történik körülötte, a németek miatt bántanak, ölnek másokat ok nélkül. Egy állat soha nem tenne ilyet... Aztán egy nap új transzport érkezett a koncentrációs táborba és a kutya a foglyok között megtalálta egykori imádtott zsidó gazdáját... A monodráma, bár a holokausztról szól, nem a borzalmat kell újra átélünk: az előadás néhol vicces, megható, felemelő is, de leginkább azt példázta, hogy a barátság, a szeretet és a hűség a leg-sötétebb történelmi korokon is átsegít minket.

A monodrámat az Amerikában élő Adam Meir játssza, aki Hollywoodból érkezett, hogy életében először lépjen fel magyar színpadon, magyarul. Adam ugyanis Budapesten született 1978-ban Mérő Ádám néven. Édesapja

újságíró, édesanyja és a bátyja orvos. Ádám kilenc éves volt, amikor a család aliazott Izraelbe. Ádám Tel Avivban már dráma tagozatos gimnáziumba járt, majd felvették az ottani Színművészeti Főiskolára. Színészi diplomáját végül az USA-ban szerezte, mivel közben fel-

vették Los Angelesben a Drámai Művészetek Amerikai Akadémiájára is. Olyan világsztárok tanultak itt korábban, mint Grace Kelly, Spencer Tracy, Robert Redford vagy Danny DeVito. Adam Meir magyarul, ivritül, angolul és arabul is beszél, rengeteget szinkronizál, sok filmben játszott, amerikai, izraeli teátrumokban is. Bár kisebb filmszerepeket magyar produciókban is kapott, például Gárdos Péter Az utolsó blues című mozifilmjében, a színész már régóta vágyott magyar színpadon is bemutatkozni.

A zsidó kutya eredetileg Asher Kravitz izraeli szerző regényeként jelent meg, amelyből a

monodrámat Adam egyik barátja, Yonathan Esterkin izraeli rendező készítette, s az ősbemutatóját az izraeli Nemzeti Színházban tartották. A világ számos helyén játszották már nagy sikerrel, s magyar fordításban most először látható Budapesten. A Spinoza ideális helynek tűnt a premierhez, egyrészt a színház zsidó tematikája miatt, másrészt a pici színpada ideális

egy monodrámaéhoz. A darab különlegessége az is, hogy bár egy színészre írták, de az huszonnyolc szerepet alakít. A kutyát, a zsidókat és a náciakat is egyszemélyben Adam Meir formálja meg. Nagy hangsúlyt kap az előadásban a pantomim is.

Adam Meir azt mondja, számára ez a bemutató a családja miatt is fontos. A szülei a rendszerváltás után visszatértek Budapestre, ők is először láthatják őt profi színészként. Az előadás emlékezés és tiszteletadás a felmenőinek is, a holokauszt áldozatainak, mert ami történt, sohasem szabad elfelejteni. **Sándor Zsuzsa**

Amikor Az Ujság volt az újság

Erzsébetváros, a magyar sajtó idegközpontja

A nyomdai betűkészletben nem volt hosszú, nagybetűs Ú, az olvasók kénytelenek voltak a rövid magánhangzós (Az Ujság) fejléccel beérni. Ez a lap védjegye maradt. Így szerették. Fennállása során (1903-1944) a szerkesztőség makacsul ragaszkodott Tisza Kálmán liberális-konzervatív vonalához. Az Ujság című újság alapító-főszerkesztője Gajári Ödön politikus, képviselő, publicista, földbirtokos (1852-1919), Martin József kollégánk dédapja volt.

Martin évtizedekig volt a valaha tekintélyes Magyar Nemzet munkatársa, rovatvezetője, majd főszerkesztője. Az Ujság és Gajári történetét monográfiában is feldolgozta. („Ismeretlen ismerősünk: Gajári Ödön élete és pályája.” 2023.) Maga a mű hiteles kép egy letűnt korról, melyben a körüti kávéházak asztaláról Az Ujság nem hiányozhatott.

Bizarr dolognak tűnik, hogy valaki egy fél élet után fedezi fel: a családi hagyományok hatalmas sajtómúltban gyökereznek. Ön mondta, mennyire meglepődött, amikor a Gajári Ödön neve, a '90-es években felbukkant egy-egy zsidósággal kapcsolatos lexikonban. Hol is működött Gajári Ödön lapja?

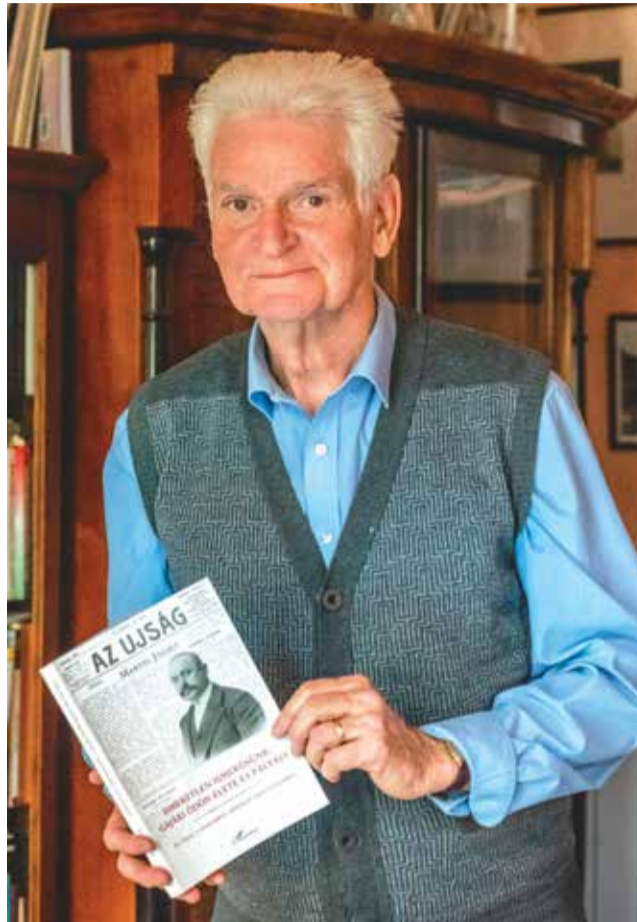
– Akkor már sajnáltam, hogy a nagymamát, aki kilencven évesen, 1980-ban hunyt el, elfelejtetem alaposabban kifaggatni. A kiadóhivatal a New-York palotában, a szerkesztőség a Rákóczi út 54-ben, az Atheneum épületében volt. Ott készültek az Est Lapok is. Be kell vallanom, annyit tudtam Gajári Ödön dédapámról, hogy „valaha csinált egy lapot”. Pedig jelentős parlamenti szónok, a kor elismert szereplője volt. Volt Az Ujságnak öt jelentős munkatársa. Mai fejjel már elképzelhetetlen, hogy öt ilyen eltérő karakterű figura megférjen ugyanabban a lapban. Kóbor Tamást, Herczeg Ferencet világok választották el. Herczeg, Kozma Andor vagy Mikszáth Kálmán gyökeresen eltérő világfelfogást képviseltek. Mégis ugyanabba a lapba írtak.

A családfája amúgy is szövevényes. Német nagyszülők, akik Klagenfurtban laktak. A másik oldalon Gajári, aki zsidó származású volt.

– A családfám valóban érdekes. Gajári dédapám oldaláról megtaláljuk a zsidó felmenőket, de a zsidó hagyomány a családból a múlt előtti században kikopott. Ők úgy döntöttek, keresztény vallásúak és magyarok. Ezt honvédtisztként dönthette el Ödön dédapám apja. Talán ennek tulajdonítható, hogy a holokauszt idején ezzel már nem zargatták őket. Ettől függetlenül a dualizmus korában Ödön még lezsidózták a parlamentben, amitől nem más védte meg, mint nagy barátja, Jókai, aki halála előtt Erzsébetvárosban, innen pár háznyira lakott. A másik családi ág lényege, hogy anyám német volt, sziléziai. A háború hányattatásai folytán a nagyszülők Ausztriában, Karintiában kötöttek ki. Mivel '45 után nem volt ildomos a német származást emlegetni, ezt azzal kerültük meg, hogy ők osztrákok.

Ha pályáját összevetjük a Gajári-féle sajtómúlttal, mennyiben volt más a Kádár korokban újságot írni?

Milyen is volt a régi, kádári Magyar Nemzet? Már kevesen tudják. A lapra osztották a visszafogott, mérséklő hang szerepét?

– Részben. Akár Boldizsár Ivánt nézzük, akár Mihályfi Ernőt, akiknek egyenes gerince megkérdőjelezhető, nem lehet elvitatni, hogy szakmai értelemben szuperprofik voltak. Így válogatták meg a munkatársakat is.

Visszafogott, nyugodt, mondhatni szelíd embernek látom. Pedig az újságírás konfliktusos pálya.

– A kompromisszumok robotosa voltam. Nem biztos, hogy jól csináltam, de a lehetséges megoldások közül mindig az is-t-pártoltam, nem a vagy vagy-ot. A rovatvezetés nem konfliktusos. A rovat baráti közösség. A főszerkesztés más dolog. Azt elég gyorsan ott is hagytam. De akkor sem bántottak.

Gajári csodálkozott volna, ha megtudja, a dédunoka hova jutott. Ő a Tisza-féle konzervatív-liberális vonal képviselője volt.

– Az a vazallusi viszony, ami máig hatóan létezik Magyarországon, az ő korában nagyon úriás volt. A lapokat főszerkesztők szerkesztették, hogy mi jelenik meg, abba Tisza sem szólt bele. Az Ujság titka voltaképpen ez volt. Nem lelkesedett a kormányokért annyira, mint más orgánumok. Ezért az ellenzék sem gyűlölte őket annyira.

Erzsébetváros közepén vagyunk. A Belváros volt egykor a nyomtatott sajtó idegközpontja. Itt működött a Szikra lapnyomda, négy-öt jelentős szerkesztőség.

– Ötéves korom óta élek Pesten, előbb a Damjanich utcában laktam, az utca ma is a szívem csücske. A másik fontos hely az Erzsébet körüti ház, ahol élek. Ez az én szűkebb pátériám, otthonom. Ami egyúttal azt jelenti, ha már ennyire szeretem, igazán mérges is a kerületre tudok lenni. Ugyanakkor az is igaz, szinte minden itt van, ami számomra fontos. A múltam, a szakmám és az életem.

Tata elment, a színpad már üres

Az Erkel Színházban Novák Ferencre emlékeztek

Csaknem teltház előtt, 1500 néző jelenlétében tartották az Erkel Színházban a nemrég elhunyt Novák Ferenc Tata nyilvános búcsúztatóját. Tata 93 éves korában ment el. A koreográfus-etnográfus, nemzetközileg elismert rendezőt rengeteg szál fűzte a VII. kerülethez. Erzsébetvárosban alapította 1954-ben a HVDSZ Bihari János Táncgyűjtését, amely ma is a kerületben működik. A Róth Miksa Emlékházban mesélte Tata, hány fröccsöt fogyasztottak a Kispipában Erzsébetváros másik nagy fiával, Seress Rezsővel. Tata Erdélyben, Nagyenyeden született, a háború alatt költözött a család Budapestre. Nyilvánvaló, hogy a hazai néptánc megújulása (tánc ház mozgalom) Erdélyből indulhatott, hogy először az urbánus Erzsébetvárosban verjen gyökeret. Tata eszménye a tánc kultúrateremtő ereje. A táncé, melyet ugyanúgy kell megtanulni, mint az anyanyelvet. A pusztuló paraszti kultúrát nem imitálni, hanem drámai erejét felhasználva újratementeni kell.

A színpadi kivetítón régi felvétel villog, beúszik Tata jellegzetes alakja: aprócska ember, nagy pocak, kópétekintet. Az interjúk páratlan nemzetiségi kóktélt, magyar, román, szász, zsidó nyelvet, kultúrát

idéznek meg. Tata szándéka beteljesedik: a búcsúztatáson bevágott felvételek a közönséget inkább mulattatják, mint szomorítják. Hősünk kocsmái stílusa nem fellengzős nemzeti nagyságot, hanem élő, esendő szellemet idéz. Senki sem tudta olyan szeretetreméltóan kimondani az illetlen (lóalkatrészre utaló) magyar szót, mint a Tata. Az írók, költők, publicisták felolvasott szövegeiből humor, sértődékenység, nyughatatlan szellem bontakozik ki. Haragos volt, néha már hisztis, de mindig megbékélő. Az életem nem átrohant, hanem, amint egy tanítvány mondja, „átgurult.” Valaki kitalálta Tatára a gömbvillám szót.

Az anekdoták érdekesekek, főleg, hogy a mesélők táncolva adják elő őket. A színgazgatótól a fiatal csillaglányig mindenkinek van Tatáról

vicce és jó szava. Jellemző történet: kilencvenévesen megrendezte saját halotti torát. („Meghalok, ti itt esztek-isztok, én meg kimaradok?!”) A végén felvonulnak a híres tanítványok, az aranykorszak nagyjai. A Novák-pálya fénykora a nyolcvanas évekre esett. (Ekkor koreografálta az István a király tánc-betétjeit, amely Tatát igazán ismertté, népszerűvé tette.) Negyven év eltelt,

azok a csillaglányok már tiszteletreméltó nagymamák. Tata emléke egy percre visszazépíti őket. Csak finálé csöndes. A színpad félhomályban, gyászszünet. Tata nincsen már köztünk. A közönség feláll és némán távozik.

És hogy a végjáték méltó legyen Tatához, a bejárat előtt zenekar játszik. Az emlékezés szabadtéri tánc házzal zárul.

Bóka B. László

Burjánzó indák, allegorikus alakok

Áll kerületünkben egy valóra vált varázslat és bár közel egy éve már, hogy a restaurált épület kaput nyitott, mi, erzsébetvárosiak még nem fedeztük fel magunknak. Pedig ez a villa több szempontból is a csodák palotája. Sorozatunk második részében az épületet és jelenlegi tulajdonosát, Szabó Andrást mutatjuk be.

Szülő és nyaralók

Valamikor a XVIII. század végén itt, a Városligeti fasor környékén, amely a város pereme volt, még szőlőültetvények sorjáltak. Azután a földet felparcellázták és elkezdtek beépíteni az egykori kirándulóhelyet. Éppen ez a villa volt az egyik első, amely megépült a környéken, a telket 1899-ben vásárolta meg Kőrössy Albert.

A Városligeti fasor 47. szám alatt 1899 és 1900 között megépült épület volt az utolsó közös munkája Sebestyén Artúrral, akivel 1895 és 1899 között közös építészirodát vezettek. Kőrössy még aggregényként 1900-ban költözött a villába, majd 1902-es házasságkötése után már együtt éltek itt feleségével, Román (Rosenberg) Dóra Paulával.

Kőrössy kezdetben az utcai szobákat használta irodaként, 1903-ban épült fel a telken az az egyszintes épület, ahová az építészstúdió átköltözött. A házról 1904-ben a Budapesti Építészeti Szemle 211. oldalán apró cikkben számolt be. A telek harmadik épülete az 1910-ben elkészült istálló volt, ahol még kocsislakás is helyet kapott.

Az épület díszei

A Kőrössy-villa homlokzatát nem csupán egyedi formájú ablakok, növényi ornamentika, állatalakok, maszkok és különleges vakolatarchitektúra jellemzi, az oromzaton látható dombormű a Festészet, az Építészeti és a Szobrászati allegorikus alakjait ábrázolja. Ha valaki alaposabban szemügyre veszi az Építészeti allegóriáját, észre fogja venni a villa makettjét is. A homlokzattal harmonizáló kovácsoltvas kerítést korábban makacsul Jungfer Gyula alkotásának tekintették, ma már tudjuk, hogy Hochmann József volt a készítője. A villa szemgyönyör-

ködtető ornamentikáját Kőrössy német minták alapján egyedül tervezte, ám máig nem bizonyos, hogy ezek a motívumok Dionüszoszt (mákgubók, szőlőleveles indák) és Apollónt (pávák, napraforgók) vagy az építető-építész zsidó (mákgubó) és keresztény (szőlő) kettős identitását jelképezik-e. Az épület további különlegessége a lépcsőcsarnok színes üvegablaka, amely Róth Miksa alkotása.

A villa sorsa

Az I. világháború idején a házaspár úgy döntött, hogy házuk egy részét felajánlják a Vöröskeresztnek, így ott tízégyes hadikórházat és műtöt alakítottak ki, amely dr. Hertzka Károly főorvos vezetésével működött. A villa 1944-ben csillagos ház lett. A II. világháborúban feltehetően bombatalálat érte a főhomlokzatot, melyet később egyszerűsített eklektikus stílusban állítottak helyre.

Az épületet éppen 30 éve, 1994-ben vásárolta meg a Szabó András cége, a Resonator Kft., majd két ütemben, archív fényképek alapján újjátarta fel. Az első ütemben elkészült építé-

zeti és belsőépítészeti munkák Csabai Flóra építész és Reichard Ágnes belsőépítész tervei szerint valósultak meg. A rekonstrukciót 1999-ben Budapest Építészeti Nívódíjjal, 2000-ben pedig Podmaniczky-díjjal ismerték el. A befejező munkákat Avraham Yaakobi izraeli belsőépítész végezte. A homlokzati felújítással együtt beépítették a tetőteret és eredeti stílusban megújult a díszes lépcsőház is. 2015-ben tovább folytatódott a villa méltó felújítása. Felfrissült és színesedett a homlokzat, kiegészültek a nyílászárók a korabeli fotó alapján újragyártott ólombetétes üvegablakokkal.

Az épület, melyet az éles szeműek már korábban is megcsodálhattak a kerítésen túlról, 2022-ig irodaként működött, majd Szabó András manapság ritka gesztusként úgy döntött, hogy egyedülálló képzőművészeti magángyű-

A KLÖSZ VILLA (a képen balra)

Tavaszig a Resonator Kft. tulajdonában volt Klösz György egykori villája, amely a Kőrössy épülettel azonos telken áll. Ezt Fasor Irodaház néven üzemeltették. A Klösz villát a Városliget Zrt. vásárolta meg és ott kap végleges otthont a magyar fotóművészet legjelentősebb, mintegy hétszáz ezer műtárgyból álló együttese, a Magyar Fotográfiai Múzeum gyűjteménye.

teményének legjelentősebb darabjait beköltözteti a villába, ahol így a főváros jelenleg legnagyobb, látogatható Zsolnay-kiállítása jött létre. Az ezer darabos kollektív a Zsolnay kerámiák sikertörténetét mutatja be az 1870-es évektől kezdve, egészen az 1920-as évek végéig.

Forrás: Baldavári Eszter: Kőrössy Albert Kálmán, Holnap Kiadó, 2021

Egy valódi mecénás

Beszélgetés Szabó Andrással, aki a látogatók előtt megnyitotta az általa helyreállított Kőrössy villát és egyedülálló Zsolnay gyűjteményét. A tárlatvezetésekben azt is megtudhatják az érdeklődők, hogy milyen forrásokból származnak a tárgyak, melyik a tulajdonos kedvence, és miért nem adott még el semmit.

SZABÓ ANDRÁS (1947) SZAKMAI PÁLYAFUTÁSA:
1969 - 1974 Csepel Vas és Fémművek Tervező Intézet - tervező
1974 - 1984 Vegyész - fejlesztési, tervezési főosztályvezető
1984 - 1989 Karcsei Dózsa MGT SZ Kereskedelmi és Vállalkozási Igazgatóság - igazgató
1989 - Resonator Kft. megalapítása
1999 - 2000 Autóker Holding Rt. - igazgatóság elnöke, részvétel a vállalatcsoport sikeres reorganizációjában és privatizációjának előkészítésében
2002 - 2010 GYSEV Zrt. elnök

• Hogyan talált rá az épületre?

– A Városligeti fasorban sétáltam 1994-1995 körül, amikor feltűnt, milyen szép ez a ház, amelyet akkoriban az Offset és Játékkártya Nyomda használt, de a tulajdonjog az akkori Állami Vagyongyűjtésnél volt. Éppen helyet kerestek a Duna Televízióknak és a cégünk székhelyét alkalmasnak gondoltam arra, hogy ez az intézmény használja. Fölajánlottam az épületünket és a szakemberek értékelése után ingatlanserével került hozzánk a villa, melyet a háborúban bombatalálat ért. Az eredeti homlokzat fotóját egy 1904-ben megjelent bécsi könyvben leltük meg, ezt felhasználva kezdtük meg a valódi felújítást 1996-ban.

• Miért éppen Egry József festményeket és Zsolnay porcelánokat kezdett gyűjteni?

– Az első feleségem szülei hamisítatlan polgári környezetben éltek, náluk találkoztam először Zsolnayval. Elhatároztam, ha egyszer majd olyan körülmények között fogok élni, amikor ezt megtehetem, Zsolnayt fogok gyűjteni. Szerencsére a rendszerváltás után már

jól képzett mérnök voltam, piacképes „termék”, így Nyugat-Európában és Észak-Afrikában kezdtem dolgozni gépészmérnökként. Szerencsém volt, mindig volt munkám és jó anyagi körülmények között tudtam dolgozni. Azt a vállalkozást, amit ma is vezetek, a Resonator Kft-t ekkor alapítottam, ekkor kezdtem tudatosan Zsolnayt gyűjteni. Minél többet foglalkozik vele az ember, annál többet tud meg róla, és minél többet tud meg róla, annál jobban megszereti.

• És az Egry-képek?

– Szubjektív élményhez kötődnek, mert a párom tapolcai lány, aki nagyon sok időt töltött a Balaton partján a nagyszüleinél, és mindig nagyon szerette Egry képeit. Az első Egryt ötvenedik születésnapjára vettem, utána már nem volt megállás. És van itt még valami, a szocialista időkben másokhoz hasonlóan úgy szereztem pótszabadságot, hogy elmentem marxista-leninista egyetemre, ám mivel már volt felsőfokú végzettségem, rögtön szakosítóra mehettem, ahol az esztétikát választottam. Igazából ez a képzés hozott közelebb a művészetekhez, arról nem is beszélve, hogy remek előadók voltak, mint például Aradi Nóra művészettörténész.

• Hogyan látja gyűjteményének jövőjét?

– A koromnál fogva már igyekszem a jövőre gondolni. Éppen azért, hogy a folytonosság biztosított legyen, alapítványt hoztam létre, melynek feladata, hogy a 2,5-3 milliárd forintos értékű műtárgy-vagyont megfelelő szakmai és üzleti tudással kezelje, közkinccsé tegye.

• Miért fontos az Ön számára az értékmegőrzés?

– Hiszek abban, hogy minél többet tudnak az emberek a történelmükről, a jelenükről, egy társadalom annál egészségesebb.

• Miért döntött úgy, hogy mások számára is megnyitja gyűjteményét?

– Fontos, hogy az ember ne csupán anyagi javakat szerezzen, de teremtsen hozzáadott értéket, amit mások számára is hozzáférhetővé tesz. Szerintem ez a normális emberi magatartás. Nem értem, hogyan lehet valaki boldog attól, hogy egész nap a pénzt számolgtatja!

• Mit jelent ön számára a vagyon?

– Mindenképpen kötelezettséget, hiszen a vagyon önmagában semmit nem ér. Egy működő vagyonhoz viszont már társak kellene, és ezzel az ember felelősséget vállal másokért is.

K11 Művészeti és Kulturális Központ és K11 Labor

Budapest VII. ker., Király utca 11. Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen hétköznapokon 10 és 16 óra között, és a rendezvények kezdete előtt. További információ: www.facebook.com/kiralyutca11 és www.k11.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu.

10.31. | 19:00 POKET EST - Irodalmi Kalap Workshop és Kvíz. Díszítsd a fejedőd költők inspirálta kiegészítővel és a magyar irodalom best-of idézeteivel. A workshopot vezetik: Papp Zsófia és Porteleki Regina. Házigazda: Asztalos Emese. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

11.05. | 19:00 KVÍZ-EST: Minden, ami film
Idézetek, jelenetek, rendezők, filmzenék, karakterek, színészek, bulvár, tudomány, Hollywood, zs kategória. Jegyek elővételben és a helyszínen: 1.000 Ft

11.06. | 20:00 KONKOI KONCERT
2019-ben született meg Grócz Bence szólóprojektléte, a konkoi, melyet a klasszikus zenei tanulmányai és a tíz évig tartó zenekaros fellépései után hívott életre. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

11.07. | 10:00 MESTERKURZUS: különböző tájegységek népdalai - interaktív előadás, daltanulás
A programon a részvétel ingyenes.

11.07. | 19:00 ANALÍZIS (TÁRSASÁG) irodalmi-pszichológiai est. Házigazdák: Juhász Anna (irodalmár) és Rácmolnár Lili (pszichológus) A novemberi alkalom témája: sors vagy szabad akarat? Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

11.08. | 19:00 SZÁNTUSZ NOÉMI NOYA: A nagy kacsashow. „A galgamacsai gyermekklakkodalmos dalait énekelve, játékaikat játszva, megidézem gyermekkoromat, amikor még azt hittem, hogy szerelembe esni és megházasodni az olyan könnyen megy, mint kiásni a béketelepi hátsó kertben egy kacsaszútatót. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

11.12. | 18:00 ENZSÖLY KINGA ÉS TULISZ HAJNALKA kiállításának megnyitja a K11 Laborban
A programon a részvétel ingyenes.

11.13. | 19:00 SZÓSZÓLÓK - dalszerzés élőben: dalszövegírók, dalszerzők a K11 színpadán. Házigazda: Hegyi György. Nemcsak beszélünk a dalszerzésről, de meg is mutatjuk! Sikerül, mert hiszünk a dalban és az élő zenében. Vendég: Cserihanna. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

11.14. | 18:00 40. VIZUÁLIS MŰVÉSZETI HÓNAP: Fotó és média design pályázat kiállításmegnyitó
A programon a részvétel ingyenes.

11.15. | 19:00 BÁCSKAI JULI PSZICHOSZÍNHÁZA - Mit képzelte te rólam? Mért, mit képzelte, hogy mit képzeltek? Főszerepben: Bata Éva és Debreczeny Csaba. Előadónként két színész játszik, improvizál a pszichológus forgatókönyvére. Jegyek elővételben: 2.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 3.200 Ft

11.16. | 10:00 RAJZFILMÜNNEP A K11-BEN!
A programon a részvétel ingyenes.

11.16. | 16:00 GERENDÁS PÉTER KONCERT
Gerendás Péter zenét leginkább a latin, rock és lírai dallamok jellemzik, de közel áll hozzá a jazz is. Jegyek elővételben és a helyszínen: 500 Ft

11.19. | 10:00 TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ELŐADÁS: Fény és árnyék. A fény az energia legszebb megjelenési formája. A programon a részvétel ingyenes.

11.19. | 18:00 IRODALMI ZINE-KÉSZÍTŐ WORKSHOP
a Zabellával. Zine workshop Domján Julcsival és Kisvarga Anikával. A részvételhez nincs szükség irodalmi és művészeti képzettségre. Jegyár: 3.500 Ft

11.20. | 20:00 VILLÓ KONCERT
Czeizer Dóra Villó énekes és dalszövegíró Budapest-ről. Projektjét sejtelmes és érzékeny, indie dalai alkotják. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

11.21. | 10:00 RANDAM VETÉLKEDŐ
Nincs szükség időt- és energiát igénylő felkészülésre, elegendő a játékos kedv és az élettapasztalat. Regisztráció november 15-ig e-mailben a renfer.istvan@gmail.com címen. A programon a részvétel ingyenes.

11.21. | 19:00 #OLVASNI-SZABAD - Házigazda: Szendrői Csaba (Elefánt) Szendrői Csaba hónapról-hónapra olvasni hívja a követőket, majd aktuális vendégeivel beszélgetésre invitálják a résztvevőket. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

ÁLLANDÓ PROGRAMOK A K11-BEN:

Zumba Gold • A Zumba Gold program a mozgásukban korlátozottaknak és az idősebb korosztálynak készült. A program mozgásszerűlt igazolással ingyenesen látogatható. Jegyár: 500 Ft. 11.19. | **16:00 Senior 50+ Joga** • Joga foglalkozások 50 év felett is mozogni vágyóknak, de nem kizárólag időskorúaknak. 4 alkalmas bérlet: 2.000 Ft, jegyár: 600 Ft. 11.13. | **10:00 Rummikub Klub** • Egy családi társasjáték, amely minden korosztálynak ajánlott. A részvétel ingyenes, regisztráció személyesen a K11-ben, vagy e-mailben a regisztracio@eromuvhaz.hu címen. 11.12. | **10:00**

Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény

Budapest VII. ker., Nefejeics utca 26. Jegyek kaphatók online a jegyx1.hu oldalán, valamint a helyszínen. www.facebook.com/rothmuzeum és www.eromuvhaz.hu, e-mail: rothmuzeum@eromuvhaz.hu

11.2. | 11:00 RÓTH MIKSÁTÓL RÓTH MIKSÁIG: Várostartörténeli kalandozás (Múzeumok Őszi fesztiválja)
A pesti Csikágó történeteiben kalandozunk. Jegyár: 3.000 Ft/fő

11.9. | 11:00 PINCÉTŐL A PADLÁSIG: Vendég-ségben Róth Miksánál / Épület-történeli séta (Múzeumok Őszi fesztiválja)
A séta során megismerkedünk a mester mindennapjaival, cserfes szolgálóival, házas feleségével. Jegyár: 2.500 Ft/fő

11.9. | 15:00 RAKTÁRLESEN: Nézz be a kulisszák mögé! (Múzeumok Őszi fesztiválja)
Jegyár: 2.000 Ft/fő

11.16. | 11:00 MŰVÉSZET ÉS MINDENNAPOK RÓTH MIKSÁNÁL: Általános tárlatvezetés
Jegyár: 2.000 Ft/fő.

APRÓHIRDETÉSEK

Házhoz megyek! Fogászati készítését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal: 06-20-980-3957!

Festést, mázolókat, burkolást vállalok, nyugdíjasoknak kedvezményrel. Bútormozgatással, takarítással. Tel.: 06-30-691-9424.

Asztalosmester mindenféle asztalosmunkát vállal. Fa és műanyag ajtó, ablak, bútorgyártás, javítás. Helyszíni felméréssel: 06-20-9-579-533.

GYORSSZERVIZ. Dugaléshárítás. Víz-, villany-, gázszerelés, márkafüggetlen gázkészülékek javítása, cseréje teljeskörű ügyintézővel! Garanciával! Tel.: 06-20-334-3438, Viber: 06-20-297-2109, www.0-24szerviz.hu

Fiatal diplomás házaspár életjáradéki szerződést kötne idős hölgygel vagy úrral. Tel.: 06-30-965-0495.

Saját részre keresek emeleti, 60 m²-nél nagyobb lakást, ami nem most lett felújítva: 06-20-426-0015, Levente

SZOBAFESTÉS, mázolás, tapétázás bútormozgatással. Parkettacsizolás, aljzatkiegyenlítés, PVC-, szőnyegpadló-lerakás. Minőségi, precíz munka, mérsékelt árakon. (Alapítva: 1998.) Csapó György: 06-70-6355-777, 06-1-229-5694, festesma.iwk.hu

Az ERŐMŰVÁZ Nonprofit Kft. a K11 Művészeti és Kulturális Központ szervezésében pályázatot ír ki fiatal, feltörekvő zenekarok és egyéni előadók részére. Jelentkezési határidő: 2024. november 11. hétfő éjfélig.

A verseny két fordulós. Az első forduló során a november 11-ig beérkező pályázati anyagok előválogatását a szakmai zsűri végzi. A pályázó zenekarok közül összesen maximum 10 előadó/zenekar jut tovább a második fordulóba.

A második forduló helye és időpontja: 2024. november 23. szombat, K11 Művészeti és Kulturális Központ, (1075 Budapest, Király utca 11.), ahol a zenekaroknak/előadóknak 15 perc és maximum 3 dal műsorszám áll majd a rendelkezésére. A produkciók után a zsűri röviden, szakmailag értékeli, az est végén pedig kihirdetésre kerül az első három helyezett.

A zsűri tagjai: Vitéris Iván (Ivan & The Parazol), Agócs Márton (Aurevoir.), Pozsgóvár Tünde (zenei menedzser) Díjazás:

Első helyezett: fellépési lehetőség a 2025-ös Művészetek Völgye Fesztiválon

Második helyezett: zenekari/előadói portfólió fotózás

Harmadik helyezett: fellépési díjas koncert 2025-ben a K11 Művészeti és Kulturális Központ nyári koncertsorozatán, a KULT-Udvarban

További részletek és jelentkezés: <https://www.k11.hu/szabad-a-szinpad-2024/>

Budapest VII. ker., Csányi u. 5. Telefon: +36 1 369 3688, e-mail: csanyi5@eromuvhaz.hu, nyitvatartás: hétfőtől csütörtökig és vasárnap 14-18 óráig, pénteken: 10-14 óráig, szombaton: zárva. Jegyek kaphatók a helyszínen nyitvatartási időben és a rendezvények előtt.

ELŐADÁSOK

November 3. vasárnap, 15:00 SZABADON IZRAELRŐL - Borgula András sorozata. Mitől különleges az izraeli színház? A részvétel ingyenes.

November 14. csütörtök, 18:00 AMIKOR A ZSIDÓK SÜTÖTTÉK A FŐVÁROS LEGFINOMABB KENYERÉT - Kacsvinszky Barbara előadása. A Bánd család elfeledett ízei, imái, szerelmei - morzsányi emlékezetben. Jegyek 1500 Ft-os áron kaphatók a helyszínen, akár elővételben is, valamint a jegy.hu-n

November 7. csütörtök, 19:00 RÁDÁS - BESZÉLGETÉS SZACSVAY LÁSZLÓVAL
Szacsvay Lászlóval, a nemzet színészeivel beszélget Vajda Katalin író. Szacsi - ahogy sokan nevezik - rengeteg izgalmas történetet ismer a régi legendás színészekről, akikkel egykor együtt dolgozott. Jegyek 4000 Ft-os áron kaphatók a helyszínen, akár elővételben is, valamint a jegy.hu-n

FILM

November 10. vasárnap, 18:00 A HOLOKAUSZT 33 TÁRGYON KERESZTÜL
Az Erzsébetvárosi Zsidó Örökségért Alapítvány (Csányi5) - együttműködésben az Auschwitz-Birkenau Emlékhely - és - öt filmből álló sorozatot mutat be. 3. rész: A vázlatfüzet - A kis fehér ház - Hess akasztófája - Roma portrék - Kettős portré. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztrálni a www.erzsi.hu/ Holokauszt80 menüpontból lehetséges

GASZTRONÓMIA

November 21. csütörtök, 18:00 IZRAEL SOKSZÍNŰ KONYHÁJA - Libanoni zsidó ételek. Daniel Shafiq főz és mesél.

Ha azt hallod, izraeli kaja, mire gondolsz? Arra, amit a kibucban esznek, vagy amit Tel-Avivban? Askenáz konyha vagy szefárd? Drúz? Beduin? Palesztin? Izrael nem csak kék és fehér. Jegyár: 4000 Ft, mely tartalmazza a kóstolót is. Jegyek vásárolhatók a helyszínen és a jegy.hu-n.

AZ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS

Szívesen ajánljuk az Erzsébetvárosi Zsidó Történeli Társaság múlt századi zsidó hétköznapokat bemutató, különleges hangulatú állandó kiállítását. Nyitva tartása: kedd-péntek és vasárnap: 14:00-18:00

MIÉRT AZ OLAJÁG OTTHONOK?

Mert itt biztonságban vagyok!

A GONDOS OTTHON

Intézményi orvos és szakorvosok, 24 órás ápolószemélyzet, Önálló apartman fűtővel és nővérhívó telefonnal, 24 órás őrző-védő és portaszolgálat

06 1 510 00 18
olajagotthonok.hu
@olajag-otthonok
olajagotthonok

SZUSI SZERINT
Csuja Imre tejföls husija

Szeretjük azt gondolni, hogy a filmben vagy a deszkán nagyon vicces színész az életben is ontja a poénokat. Rudolf Péter kifejezetten félszeg egy hivatalosabb eseményen, Mucsi Zoltán se humorizál, ha megszólítod, kifejezetten komoly, és hát, Csuja Imrétől is leginkább megijedtem, mikor először készítettem vele interjút. Készszéges, udvarias, de nem viccelődik, nem sztorizik, hamar essünk túl a kérdezősködésen, nem ér rá merengeni. Gyorsan megtudtam, hogy:

Hajdúnánásról származik, anyukája nő szabó volt, aki két műszakban dolgozott, ezért Imike gyakran ebédelt a nagyszüleinél. Egyszerű, vidéki parasztkonyhát vittek, mindenki jól főzött, a zöldseséges szárazbaleves, a répa-főzelék, a paprikáskrumpli illata és íze felejthetetlen ma is a színész számára. Na, egy sztorit azért csak kaptam, az apai nagymama mindig korán kelt, hajnali fél 5-kor feltette a tűzhelyre az ételt, mert annak pontban délre kész kellett lennie. Aztán lekuporodott egy sámlira a sparuhelt alá, és elszunyókált. Amikor a 12-höz ért az óramutató, kipattantak a szemei, s láss csodát, akkora elkészült az ebéd is, lehetett tálalni. A gyerekek pedig jókat nevettek a szendergő nagyin, aki pontosan délre felébredt minden körülmények között.

A bográcsozást szereti

Gyerekkora gasztronómiai emlékei között felbukkannak az udvaron szaladgáló kacsák, a libatépertő, s a kacsatöpörtyű harsogó roppanása, továbbá a slambuc vagy öhöm, ami tipikusan hajdú-bihari pásztorétel, tésztaból és krumpliból készül, bográcspan főzik, ha nem abban készül, nem is slambuc.

S ha már a bogrács felé kanyarodtunk, kiderült, hogy Csúja Imre leginkább a szabadtéri főzésben teljesebb, bagolyásban verhetetlen, csak hát sok a munkája, nem igazán van ideje főzni. Felesége – Zsuzsa – viszont igazi gasztroangyal, naponta készít finomakat, de képtelen csak kettőjüknek, így a három unokának is jut belőle. A színművész pedig viszi dobozkában a zúzapörköltet tarhonyával, meg a pacalt, be az Őrkénybe, ahol jóízűen megebédel a hazaiból. Nagy kedvenc még a húsleves, házi grízgaluskával, amit három napon át is szívesen fogyaszt Csúja, ahogy becézik.

Csúja váratlanul elmondta nekem kedvenc receptjét, neve ugyan nincsen, de állítólag nagyon finom, bármilyen húsból – legyen az csirkemell, szűzérme, karaj, vagy nyúl.

Anyósától kapták azt a dupla falú edényt, amiben készül ez a főétel, most már neve is van:

TEJFÖLÖS HÚSSZELETEK KRUMPLIPÜRÉVEL, CSUJU-MÓDRÁ:

Végy annyi húst, amennyit ebédre elképzeltél, szeleteld, ha kell, s jó alaposan sózd be, majd hagyd állni, hogy jól átjárja a só. Dupla falú edényben olvass fel vaját, erre tedd rá a húsokat, a tetejére pedig önts jó adag tejfölt, hogy ellepje. Ha többen vagytok, ismételd a rétegezést, majd lassan, több órás párolást követően élvezd a fantasztikus ízorgiát. Az étel elkészítése egyszerű, az edény két rétege közé vizet kell önteni, így lassan párolódik a hús, és nem tud leégni sem, az ízek pedig fantasztikusan összeérnek.

Én kipróbálom, jó étvágyat, hátha más is megfőzi!

Szusi

MOZAIK

Az október 17-i számunkban megjelent keresztrejtvény megoldása: **FŐVADÁSZ ÚR BEMUTATOM A DUBLÓRÖMET.**
A megfejtők közül Glasel Erika olvasónk nyert két színházjegyet az Orlai Produkció előadására.
Mostani rejtvényünk megfejtését is az ujsag@erzsebetvaros.hu címre várjuk. Ebben a hónapban kedvezzen Önnek a szerencse!

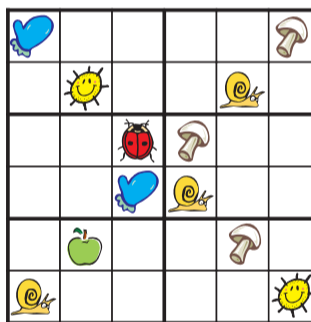
ERED-MENY-TELEN	A POÉN 1. RÉSZE	A CSEH FŐVÁROS	SZABÓ KÉSZÍTI	ARRA A HELYRE	(ÉRZÉST) ÉBREN TART	AZ URÁN VEGYJELE	SIKLÓS CENT-RUMA!	A HOEMBER-ÉPÍTÉS ÉV SZAKA	REMÉ- NYEKRE JOGOSÍTÓ	SZÁL- LÍTÁS, FUVAR	
DIÓBÉLI						REPÜLÉSI					
TRAFIK						SARKÍT, TORZÍT					
A HÍDRA TEREL							MIVOLT				
EGYES- EGYEDÜL							LOMBTA- LAN (FA)				
				VÍZLE- LŐHELY A CSALI HELYE!				PEREC- DARAB!			
MILLI- RÖVIDEN			LEKÖTE- LEZETT								
ZAKÓ ELEJE!			KÖRÚT, RÖVIDEN							GÖRÖG BETŰ A JOULE JELE	
A CSODÁL- KOZÁS SZAVA		SZÍNEZET							A POÉN 2. RÉSZE		
		OPEL- MODELL							BARÁZDÁL		
TÜVEL ÖLTÖGET				VÍZBEN ÁLL! RAB ŰL MÖGÖTTE!		LIMA A FŐ- VÁROS	TELEPES NÖVE NY			... PÓC; HALFAJ SZAMÓCA	
ÁLLAT- TERELŐ ESZKÖZ					FABULA				KOSZTOL		
					MASINA				PAP HIRDETI		
KISSÉ IJEDTI!		LIBÁT UTÁNOZ						SUSZTER KÉSZÍTI			
HENTES ESZKÖZ		CSENDES DON!						NÉMA ÉGÉS!		BARACK NEDVE BORULNI KEZDI!	
			IPAR- TESTÜLET RÓMAI 1-ES				TORKUNK RÉSZE JAPÁN AUTÓJEL			SAJNÁL, FÁJLAL VOLT, RÖVIDEN	
BAR. RÖVIDEN	B										

GYERMEKREJTVÉNY

Vezesd át Pirit a labirintuson úgy, hogy összeszedje az összes tölcsért!

Rajzold az üres négyzetekbe a hat ábra valamelyikét úgy, hogy minden sorban és minden oszlopban és a vastag vonalakkal határolt területeken belül minden ábra egyszer forduljon elő!

Találd meg a két kép között öt apró különbséget!

Megfejtések:

KIPUFOGÓ KLINIKA
KIPUFOGÓ, KATALIZÁTOR, FLEXIBIL
MŰSZAKI VIZSGA
1141. Bp. Fogarasi út 189.
Tel: 06/1-383-8055
www.kipufogo.hu

SOS SZERVIZ
FŰTÉS, GÁZ ÉS VÍZSZERELÉS
0-24 Budapest egész területén és vonzáskörzetében.
Telefon: +36 30 269 0001

NAGY LAIKA NAP
CSALÁDI ÉS GYEREKNAP
JÓTÉKONYSÁGI SÜTIVÁSÁR
NOVEMBER 9. 10:00-13:00
HELYSZÍN: BUDAPEST, 7. KERÜLET, WESSELÉNYI UTCA 17. MILESTONE INTÉZET
Gyerekprogramokkal, koncerttel, kézműves foglalkozásokkal és jótékonysági sütivásárral várunk minden családot egy csillagközi kalandra a Milestone Intézetbe! Gyertek el egy közös játszásra az űrutazás jegyében, alkossunk és filmezzünk együtt!
Az esemény ingyenes, de regisztrációhoz kötött!

Erzsébetváros Önkormányzatának ingyenes lapja.
Kiadja: Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Polgármesteri Hivatal.
A kiadásért felelős személy: Tóth János jegyző
1073 Budapest, Erzsébet krt. 6.
Tel.: 06 (1) 462-3100.
Megjelenik 38 000 példányban.

ISSN 2062-5812
Online ISSN 2062-5898
Főszerkesztő: Barát József
Rovatvezetők: Bóka B. László, Buják Attila, Sándor Zsuzsanna, Török Zsuzsanna
Gyöngy | Fotó: Bazánth Ivola, Kissimon István | Olvasószerkesztő: Dalia László | Tördelés: Komornik Andrea

A szerkesztőség elérhetőségei:
ujsag@erzsebetvaros.hu
Tel.: 06 (1) 462 3142.
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt., 9024 Győr, Újjak u. 4.
Hirdetésfelvétel: hirdetes@erzsebetvaros.hu.
A megjelent hirdetések tartalmáért és az azokban foglalt szolgáltatások ajánlatok minőségéért, való-ságtartalmáért a lap kiadója és az Erzsébetváros újság nem vállal felelősséget.